

LEADER

JU Srednja poljoprivredna škola osnovana je 1875. godine u Danilovgradu, a počela je sa radom 13. maja kao „Knjaževska crnogorska zemljodjelska škola“. Nakon nekoliko prekida sa radom koje su rezultirale preseljenjem u druge gradove Crne Gore, od 29.01.1933.godine, nastavlja rad u Baru, ali pod drugim nazivom – Specijalna poljoprivredna škola za južne kulture „Topolica“.

Rješenjem Ministarstva poljoprivrede i šumarstva (SRCG, br. 7946) od 29. maja 1946. godine, Škola zvanično postaje ovlašćena ustanova.

Tokom svog dugogodišnjeg razvoja ova ustanova imala je sljedeće nazive: „Srednja poljoprivredna škola“; Poljoprivredni školski centar „Dušan Vlahović“, od 1976. Biotehnički obrazovni centar „Dušan Vlahović“, i od 28.12.1993. godine njen naziv ponovo postaje „Srednja poljoprivredna škola“.

Brojna su priznanja i nagrade koje su učenici i radnici Škole dobijali, među kojima svakako treba istaći:

NAŠA ŠKOLA

- Republička nagrada u oblasti obrazovanja „Oktoih“ za 1995. godinu;
- Orden zasluga za narod sa srebrnim zracima za naročite zasluge u stručnom obrazovanju kadrova;
- Nagrada oslobođenja Bara za ostvarene rezultate u obrazovanju kadrova poljoprivredne struke;
- Zlatna plaketa Zadružnog saveza Jugoslavije za izuzetan doprinos razvoju poljoprivrede i šumarstva.

Škola obavlja sljedeće djelatnosti:

- srednje stručno obrazovanje za rad i dalje školovanje u trajanju od tri i četiri godine;
- stručno osposobljavanje za rad u trajanju od godinu dana;
- obrazovanje za rad u trajanju od dvije godine;
- proizvodnja i promet poljoprivrednih proizvoda.

U našoj Školi se obavljaju obrazovne djelatnosti po sljedećim područjima rada: poljoprivreda, veterina, proizvodnja i prerada hrane, saobraćaj, mašinstvo i obrada metala, i lične usluge.

Iako po broju učenika i zaposlenih radnika ne spada u velike škole, pripada joj složen i zahtjevan obrazovno vaspitni zadatak koji godinama uspješno obavlja. Na osnovu dosadašnjih rezultata nadležnog Ministarstva, koje uključuju procjenjivanje kvaliteta u organizaciji rada, opremljenosti, estetskog uređenja i dr. spada u kategoriju solidnih vaspitnih ustanova.

PRIJEDLOG PLANA UPISA U I RAZRED ZA ŠKOLSKU 2014/15. GODINU

Područje rada	Red. broj	Obrazovni program	Stepen sručne spreme	Broj odjeljenja	Broj učenika
Poljoprivreda, proizvodnja i prerada hrane	1.	Poljoprivredni/Veterinarski tehničar	IV	1	15+15
	2.	Prehrambeni tehničar	IV	1	30
	3.	Pekar	III	1	30
Zdravstvo, farmacija i socijalna zaštita	4.	Farmaceutski tehničar	IV	1	30
Saobraćaj	5.	Nautički tehničar	IV	1	30
	6.	Brodomašinski tehničar	IV	1	30
	7.	Špeditersko-agencijski i carinski tehničar	IV	1	30
Mašinstvo i obrada metala	8.	Automehaničar	III	1	30

RIJEČ UREDNICE

Uvijek kada idemo u susret Lideru, ne možemo a da ne osjećamo zadovoljstvo, sreću, polet i pozitivnu energiju. Iako se sa njim susrećemo jedanaesti put, svako naredno viđenje donosi nešto novo, njemu svojstveno. Ovoga puta on ima različite uloge – uči nas o životu; priča o putovanjima, ljepoti, vinu, novcu, ljubavi... Pustili smo mašti na volju, da srce govori ono što osjeća, da svako bude svoj i originalan. Osluškivali smo tokom godine koje bi to teme bile pogodne i interesantne za naše učenike, kao i za profesore. Svakome smo dali šansu da kaže ono što želi, i zaista kao urednica mogu reći da je to zaista bio jedan ozbiljan i zahtjevan rad. Zahtjevan ali i prijatan, jer kada god bi neko od učenika uzimao učešća u izradi našeg lista, sav napor bi odjednom nestajao, jer su ga, možemo slobodno reći, podjednako podijelili i učenici naše škole. Da zaista imamo vrijedne i savjesne učenike, vjerujem da znate i sami. Ipak, njihov

rad najbolje govori o njima upravo ovdje, na ovim stranicama, koje će ostati kao uspomena na dane provedene u ovoj školi.

Na kraju, želimo da Vas podsjetimo i zamolimo, da kada budete uzeli ovaj broj Lidera u vaše ruke, ne zaboravite da zanemarite vrijeme. Vrijeme nam često oduzme one bezbrižne trenutke, a da toga nismo ni svjesni. Uživajmo u ovom sadašnjem trenutku, naučimo da budemo zadovoljni i da sebe i ljude oko nas poštuju. To su poruke ovogodišnjeg Lidera, koji uvijek misli na Vas!

Valentina Radonjić, prof.

IMPRESSUM

ČASOPIS „LIDER“

BROJ 11 – maj, 2014. godine

Izdaje: JU Srednja poljoprivredna škola-Bar

Za izdavača: Branislav Knežević, direktor

Glavni i odgovorni urednik:

Valentina Radonjić, prof. crnogorskog-srp. bos.hrv.jezika i književnosti

Lektor i korektor: Valentina Radonjić, prof.

Kompjuterska obrada: Zoran Vasilkov

Naslovna strana:

autorska slika Gorana Grkovića, diplomiranog inženjera elektrotehnike

Štampa: IVPE, Cetinje

Tiraž: 250 primjeraka

REDAKCIJA UČENIKA:

Ksenija Alavanja, I-1
Andrijana Drenovac, I-1
Mirza Alihodžić, I-2
Vladimir Pejčević, I-2
Marija Milićević, I-4
Aleksandra Golubović, I-4
Jelena Pavlenko, I-4
Nikola Slović, I-4
Nikolić Milan, II-3
Marina Kuveljić, II-4
Glavanović Andrijana, II-5
Ksenija Petranović, II-5
Milosava Šečković, II-5
Milijana Jocić, III-2
Enera Osmani, III-2
Ana Marković, III-2
Dragana Zarubica, III-2
Ognjen Alavanja, III-4
Aleksa Korać, III-4
Tomo Vojvodić, III-5
Dževa Klimenta, IV-1
Sara Avdić, IV-1
Sara Prcakov, IV-2
Darko Pajović, IV-2
Irma Kuč, IV-5
Ivana Kočović, IV-5

REDAKCIJA PROFESORA:

Branislav Knežević, direktor
Milanka Okuka, pedagog
mr Vučko Asović, profesor informatike
mr Merima Đukić, prof. biologije
mr Smiljana Vukićević, prof. matematike
Božidar Ičević, prof. nautike
Goran Petrušić, prof. biologije
Marija Šušter,
prof. crnogorskog-srpskog, bos.hrv. jez. i knj.
Branka Čalasan, prof. sociologije
Valentina Radonjić,
prof. crnogorskog-srpskog, bos.hrv. jez. i knj.

Poštovani čitaоче,

Savremenim načinom pristupa u realizaciji predmetnih planova i programa, profesori naše Škole teže što boljoj edukaciji učenika i njihovoj pripremi za buduća zvanja. U ostvarivanju ovog cilja, učenicima je pružena

maksimalna zaštita i sigurnost.

Postojeći obrazovni programi takođe omogućavaju višestranost izbora pri lakšem odabiru fakulteta, za koje se naši učenici kasnije opredjeljuju. Možemo slobodno reći da znanja koja ovdje stiču redovnim pohađanjem nastave, vannastavnim aktivnostima, praksom i ostalim profesionalnim usavršavanjima, naša Škola stekla ime kao jedna od kvalitetnijih i boljih obrazovnih ustanova. To potvrđuju i razna takmičenja na kojima su naši učenici osvajali nagrade, česte posjete našoj Školi, tribine, debate koje se ovdje organizuju, predavanja na razne teme u cilju bolje informisanosti učenika, posjete ustanovama koje se realizuju u vidu praktične nastave, itd...

U cilju još većeg interesovanja za upis učenika u prvi razred, poslali smo dopis nadležnom Ministarstvu za dobijanje licence za područje rada: Zdravstvo, farmacija i socijalna zaštita, za obrazovne programe: Farmaceutski i Zdravstveni tehničar, koji su danas naročito traženi i aktuelni. Nadamo se da će nam biti omogućeno da školujemo i ove kadrove, obzirom da imamo nastavno osoblje i odgovarajuće uslove za osposobljavanje učenika za gore navedene obrazovne profile.

Poštujući reforme školstva i idući ka novim tokovima u obrazovanju mladih, zalažemo se za moderan pristup nastavi. Naši profesori u te svrhe koriste savremenu opremu i učila, koja nastavno gradivo čine interesantnijim i lakšim.

Učenici ovdje imaju potpunu podršku i razumijevanje od strane profesora, ali se takođe i od njih traži da poštuju pravila i propise Škole, kako bi zajedničkim snagama sabirali uspjehe u budućnosti. Čini mi se, da se to u velikoj mjeri našim zajedničkim trudom i učenika i profesora realizovalo, a ja lično kao rukovodilac ove ustanove želim da zahvalim svima onima koji su se u to ime i trudili.

[Branislav Knežević, dipl.ing.](#)

SADRŽAJ:

02. Naša škola
03. Riječ urednice/Impressum
04. Riječ direktora/Sadržaj
05. Najbolji učenici
06. Pregled realizovanih aktivnosti
08. Vršnjačko nasilje u školi
10. Znamo li šta jedemo?
12. Humanost na djelu
14. Koliko su društvene mreže "nedruštvene?"
16. Posjeta najstarijem svetioniku - Mendra
18. Njega kose
20. "Labudova pjesma" - Laze Kostića
22. Sa promocije knjige: "Miris novca"
25. Naši uspješni sportisti
27. Utisci sa Pop Reefera
28. Crmničko vino
29. Maslinijada
30. Matorska ekskurzija
32. Posjeta pjesnika povodom Dana masline
33. Literalni radovi učenika
36. Društvo špeditera
37. Reportaža sa "Plantaže"
38. Skadarsko jezero: Riznica tajni i kulturnog blaga
40. Posjeta Obalnoj radio stanici: "Barradio"
41. Prva nagrada za izradu video klipa
42. Vulkani
43. Misteriozna sila zaustavila istraživanje u dubokom svemiru
44. Moj kućni ljubimac - slatka Lina
45. Šta o nama govori ljubav prema određenoj životinji
46. Ljepota
47. Ne učimo za školu nego za sebe
48. Mladi eko-reporteri ponovo nižu uspjehe
50. In memoriam

**Povodom proslave Dana škole Nastavničko vijeće
JU Srednje poljoprivredne škole nagrađuje sljedeće učenike:**

NAJBOLJI UČENICI šk. 2013/2014.g.			
BR.	KATEGORIJA	PREZIME I IME UČENIKA	RAZRED I ODJELJENJE
I	Đak generacije	Đokić Alija	IV-4
II	Najbolji učenici po razredima		
1.	Najbolji učenik I razreda	Drenovac Andrijana	1-1
2.	Najbolji učenik II razreda	Kuveljić Marina	2-4
3.	Najbolji učenik III razreda	Raičević Filip	3-4
4.	Najbolji učenik IV razreda	Kićović Danilo	4-4
III	Najbolji učenici po obrazovnim profilima		
1.	Prehrambeni tehničar	Vlahović Ksenija	3-1
2.	Poljoprivredni tehničar	Knežević Bojana	2-1
3.	Veterinarski tehničar	Marković Ana	3-2
4.	Brodomašinski tehničar	Škrijelj Eldin	3-3
5.	Nautički tehničar	Pavlović Jovan	4-4
6.	Špeditsersko-car. i agenc.tehničar	Struga Jasmin	4-5
7.	Frizer/-ka	Glavanović Andrijana	2-5
8.	Automehaničar	Janković Tomo	2-6
IV	Najbolji učenik praktične nastave na 4. stepenu stručnosti	Pajović Darko	4-2
	Najbolji učenik praktične nastave na 3. stepenu stručnosti	Tuša Dževahire	2-5
V	Za učešće u brojnim vannastavnim aktivnostima tokom četvorogodišnjeg školovanja; odličan uspjeh i primjerno vladanje	Kuč Irma	4-5
	Školsko literarno takmičenje povodom 23.aprila „Svjetskog dana knjige“.	Vojvodić Tomo 1.mjesto Jocić Milijana 2.mjesto Milanović Doroteja 3.mjesto	3-5 3-2
	Umjetničko govorenje stihova	Škrijelj Eldin 1.mjesto Jocić Milijana 2.mjesto Radević Stefan 3.mjesto	3-3 3-2 2-3
	Nagradni konkurs „ Mladi eko-reporteri 2014. “		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kategorija fotografija: „Puž“ „Zemlja u obliku srca mu pruža utočište“. • Kategorija foto-priča: „Kanjon Međurečje“, „Nijagarini vodopadi u Crnoj Gori“. • Kategorija video-radovi: „Reciklaža(Jovica i luster)“. 	Jovan Bujanja I nagrada II nagrada	1-1
		Ivačković Edvin Kovačević Stefan II nagrada	4-1
		Petrunjina Darja III nagrada	2-1
		Mumdžija Arben Škrijelj Eldin III nagrada	2-5 3-3
	Najbolji sportisti	Nikolić Milan Pešukić Periša	2-3 2-1
VI	Učenci bez izostanaka		
1.	Drenovac Andrijana		1-1
2.	Mašanović Vasilije		1-2

PREGLED REALIZOVANIH AKTIVNOSTI

- Direktor škole Branislav Knežević prisustvovao radionici: „Razvoj kvalifikacija i izgradnja ljudskih kapaciteta u sektorima - Turizam, trgovina i ugostiteljstvo i Poljoprivreda, prehrana i veterina“, a u okviru Projekta MNE/011 - Jačanje stručnog osposobljavanja na sjevero-istoku Crne Gore.
Vrijeme: 20. i 21. septembar 2013. god.
Mjesto: Miločer, Hotel „Residence“.
- U organizaciji Ministarstva prosvjete, održan okrugli sto na temu: „Stručno obrazovanje - kako dalje?“ i „Preduzetništvo – kako više?“
Prisustvovao: Darko Jelić, prof. poljoprivredne grupe predmeta
Vrijeme: 20. septembar 2013.g.
Mjesto: Podgorica
- U amfiteatru Srednje poljoprivredne škole, a u organizaciji Crvenog krsta - Bar, održana tribina posvećena borbi protiv tuberkuloze, opasnostima, prevenciji i liječenju.
Prisustvovalo: pet odjeljenja.
Vrijeme : 18. septembar 2013.g.
- U okviru projekta: „Mapiranje politika i praksi za socijalnu inkluziju i socijalnu koheziju u stručnom obrazovanju“, realizovana prezentacija rezultata istraživanja posvećena istoj temi.
Prisustvovali: Mauro Petranović i Marko Maraš prof.
Vrijeme: 27. septembar 2013.g.
Mjesto: Podgorica
- U organizaciji Centra za mlade – Proaktive, CIPS-a i Fonda za aktivno građanstvo učenicima: IV-5, IV-4, III-1, III-5, i II-1 data informacija o projektu „Karavan aktivizma“. Projekat predstavile: Vesna Radonjić, psiholog i Isidora Kapa, učesnica projekta.
Vrijeme: 25. septembar 2013.g.
- Institut za javno zdravlje Crne Gore i JU Dom zdravlja Bar - realizovali ciklus tribine posvećen prevenciji pušenja kod adolescentne populacije. Power Point prezentacija uz vizuelno potkrepljenje i kratki audio-zvučni film posvećen štetnom djelovanju nikotina na organizam, s pažnjom i interesovanjem propratili su učenici trećeg i četvrtog razreda JU Srednje poljoprivredne škole. Učenici su popunjavali i ankete o pušenju, kao i mogućim temama koje bi u narednom periodu bile obrađivane u Savjetovalištu za mlade. Prezentacije realizovale: dr Momira Vukelić, pedijatar, dr Renata Abramović, dermatolog i med. sestra Olivera Simović iz Savjetovališta za mlade.
Vrijeme: 24. septembar 2013. godine
- Medicinski fakultet u Kragujevcu i Opšta bolnica Bar u okviru kontinuirane medicinske edukacije organizovali predavanje:
1. Depresija kod mladih, prof. dr Slavica Đukić Dejanović.
2. Postporođajna depresija, prof. dr Slobodan Arsenijević.
Prisustvovali: Branislav Knežević, direktor i Milanka Okuka, pedagog.
Vrijeme: 27. septembar 2013.g.
- U organizaciji JU Centra za stručno obrazovanje, a u okviru projekta MNE/011 u JU Srednjoj stručnoj školi „Ivan Uskoković“ u Podgorici realizovana obuka budućih trenera, u okviru priprema za uvođenje modularizovanih obrazovnih programa u sistem obrazovanja Crne Gore.
Prisustvovali: Darko Jelić, prof. i Veljko Tomić, prof.
Vrijeme: 12. i 13. jun 2013.g.
- U organizaciji JU Centra za stručno obrazovanje, a u okviru projekta MNE/011 u JU Srednjoj stručnoj školi „Sergije Stanić“ u Podgorici, realizovan seminar na temu:
„Implementacija modularizovanih obrazovnih programa“.
Prisustvovalo: šest nastavnika i direktor škole.
Vrijeme : 19. i 20. jun 2013.g.
- Priprema treninga za modularizovane obrazovne programe u sistem srednjeg stručnog obrazovanja u organizaciji JU Centra za stručno obrazovanje.
Prisustvovali: profesori Veljko Tomić i Darko Jelić.
Vrijeme: 2. jul 2013.g.
- Treningu za modularizovane obrazovne programe u sistem srednjeg stručnog obrazovanja u organizaciji JU Centra za stručno obrazovanje.
Prisustvovali: profesori Srednje poljoprivredne škole
Vrijeme: 3. i 4. jula 2013.g.
- U Sali Centra za stručno obrazovanje održan sastanak na temu: „Implementacija modularizovanih obrazovnih programa“.
Prisustvovao: Branislav Knežević, direktor škole
Vrijeme: 27. avgust 2013.g.
- Seminar za nastavnike opšteobrazovne, stručne i praktične nastave koji su uključeni u pripremu modularizovanih obrazovnih programa, održan 29. avgusta u Podgorici.
Prisustvovali: profesori JU Srednje poljoprivredne škole.
- U Srednjoj poljoprivrednoj školi realizovani časovi posvećeni upoznavanju učenika sa opasnostima vezanim za međunarodni trafikung ljudi. Realizovani časovi u III-5, III-4 i II-5 odjeljenju.
Vrijeme: 18. oktobar 2013.g.
- U amfiteatru Srednje poljoprivredne škole realizovana tribina posvećena borbi protiv narkomanije u organizaciji Sekretarijata za opštu upravu i društvene djelatnosti, misije OSCE U Crnoj Gori i Uprave policije RJ Bar. NVO Preporod iz Nikšića, realizuje projekat: „Pazi da se ne upecaš“. Cilj tribine je podizanje svijesti mladih kada je narkomanija u pitanju.
Prisustvovalo: šezdeset učenika naše škole.
Predavač: Jovan Bulajić, izvršni direktor NVO Preporod.
Vrijeme: 24. oktobar 2013.g.
- U JU Srednjoj poljoprivrednoj školi realizovan jednodnevni seminar posvećen organskoj proizvodnji, a u okviru projekta: „TEMPUS EDUCO“.
Prisustvovali: profesori Ekonomsko - ugostiteljske škole iz Bara, kao i Mješovite srednje stručne škole iz Ulcinja.
Vrijeme: 6. novembar 2013.g.
- U okviru projekta „Mapiranje politika u praksi

U TOKU ŠKOLSKE 2013 / 2014. GODINE

stručnog obrazovanja za socijalnu inkluziju i socijalnu koheziju“, direktor škole g-din Branislav Knežević i delegacija JU Centra za stručno obrazovanje boravili u Izraelu.

Vrijeme studijskog putovanja: od 11. novembra do 15. novembra 2013.g.

- Učenici III-5 odjeljenja Obrazovni profil : Špeditersko-agencijski i carinski tehničar, u okviru praktične nastave posjetili najveći logistički centar carinjenja i skladištenja robe: “ Montenomax“ u Danilovgradu.
- Učenici II-3 i III-4 odjeljenja Obrazovni profil: Nautički tehničar, posjetili najstariji čuvani svetionik Mendra sa svojim profesorima struke, predmetnim profesorom i razrednim starješinom.
- U saradnji JU Srednje poljoprivredne škole i NVO “PORTRET“ iz Bara, učenicima predstavljen program rada Centra za istraživanje, edukaciju i psihološko savjetovanje. Riječ je o školi životnih vještina, gdje učenici putem radioničarskog rada razvijaju svijest o sebi, prepoznaju svoje vještine i sposobnosti, konstruktivno rješavaju svoje probleme kako bi očuvali svoje mentalno zdravlje, što je krajnji cilj edukacije. Moderator radionice: Branka Čalasan, psiholog i direktor NVO PORTRET. Prisustvovalo: dvadeset učenika JU Srednje poljoprivredne škole. Vrijeme: 15. novembar 2013.g.
- U zbornici JU Srednje poljoprivredne škole održan pjesnički čas, na kojem su svoje stihove kazivali pjesnici sa prostora ex Jugoslavije. Naši gosti bili su: Violeta Jović (Niš), Bosiljka Pušić (Beograd), Dušan Pop Đurđev (Novi Sad), Dragomir Čulafić (Beograd), Mehmed Đedović (Tuzla), Miroslav Jovanović Timotijev (Bar). Prisustvovali: učenici i nastavnici JU Srednje poljoprivredne škole. Vrijeme: 19. novembar 2013.g.
- U amfiteatru JU Srednje poljoprivredne škole održana prezentacija Fakulteta za ekologiju. Prisustvovali: učenici završnih razreda. Vrijeme: 21. novembar 2013.g.
- Seminaru posvećenom javnim nabavkama prisustvovali direktor i sekretar škole. Vrijeme: 28. i 29. novembar 2013.g.
- U okviru kampanje: „Šesnaest dana aktivizma protiv nasilja nad ženama“, u amfiteatru JU Srednje poljoprivredne škole, realizovana debata na temu: „Nasilje u porodici - privatni i društveni problem...?“ Prisustvovali: učenici završnih razreda osnovnih i srednjih škola u Baru. Debatu je prethodilo emitovanje dva kratka dokumentarna filma: „Ugovoreni brak“ i film novinarkice Alme Ljuca: „Nasilje nad ženama i devojkicama“. Vrijeme: 29. novembar 2013.g.
- Učenicima IV razreda JU Srednje poljoprivredne škole škole, predstavljena Škola preduzetništva i inovacija za mlade u organizaciji Univerziteta Donja Gorica. Učenici detaljno upoznati sa načinima apmliciranja na temu: „Moja istorija budućnosti“. Vrijeme: 29. novembar 2013.g.
- Centar za stručno obrazovanje u saradnji sa Projektom MNE/011, organizuje trening na temu: „Podrška implementaciji modularizovanih obrazovnih programa Turistički tehničar i Poljoprivredni tehničar“. Trening je realizovan 4. decembra 2013.g. u Srednjoj poljoprivrednoj školi. Trening su vodili treneri angažovani od strane Projekta MNE/011 i Centra za stručno obrazovanje.
- U amfiteatru JU Srednje poljoprivredne škole 31. januara 2014.g. u 11h održana prezentacija projekta: “Poboljšanje podsticajnog okruženja i javne svijesti o inovacijama u sektoru hrane u Jugoistočnoj Evropi, kroz trans-nacionalnu saradnju”- CAPINFOOD. Prisustvovali: učenici prehrambenog, poljoprivrednog i veterinarskog obrazovnog profila, odgovarajuće nastavno osoblje, gosti i članovi radnog tima angažovani u projektu. Prezentacija je trajala oko 60 minuta, nakon čega je uslijedila diskusija, pitanja i sugestije učesnika. Cilj CAPINFOOD projekta je poboljšanje i podsticaj okruženja za inovacije i proizvodnju hrane, izgradnjom kapaciteta podržavajućih institucionalnih okvira, kao i podizanje javne svijesti o prednostima inovacija u prehrambenom sektoru, kroz trans-nacionalnu saradnju.
- U organizaciji NVO Forum MNE uz finansijsku podršku Rockefeller Brothers fonda, a u partnerstvu Odjeljenja za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj Ministarstva održivog razvoja i turizma, kao i Centra za stručno obrazovanje Ministarstva prosvjete Crne Gore, u našoj školi realizovane radionice o održivom razvoju i zaštiti životne sredine, koje su metodološki prilagođene učenicima srednjih škola i pružaju im mogućnost aktivnog učešća u cilju razmjene iskustava i znanja o ekologiji, zaštiti životne sredine i generalno našoj odgovornosti kada je očuvanje životne sredine u pitanju. Cilj realizacije navedenih radionica je da mladi ljudi na osnovu neophodnih znanja mogu pozitivno da utiču na svoje okruženje. Radionice su realizovane: 3. februara 2014.g. u odjeljenjima Poljoprivredno-veterinarske struke III-2 i IV-2 u trajanju od 2 h.
- U amfiteatru JU Srednje poljoprivredne škole, a u organizaciji Učeničkog parlamenta, realizovana je tribina posvećena 7. aprilu - Svjetskom danu zdravlja. Gost tribine bila je dr Snežana Labović.
- U amfiteatru JU Srednje poljoprivredne škole realizovana je tribina pod nazivom „Otvori oči - ti biraš“, koja je namijenjena učenicima prvog razreda. Gosti tribine su bili predstavnici Javne ustanove za smještaj, rehabilitaciju i resocijalizaciju korisnika psihoaktivnih supstanci –Podgorica. Vrijeme realizacije: 2. april 2014.g.
- U prostorijama JU Srednje poljoprivredne škole realizovana tradicionalna akcija dobrovoljnog davanja krvi, u kojoj je učestvovalo trideset šest učenika iz svih odjeljenja završnih razreda i jedan profesor fizičkog vaspitanja - Dejan Labović.

Piredila: Milanka Okuka, pedagog

VRŠNJAČKO NASILJE U ŠKOLI

Problem nasilja među učenicima predstavlja jedan od izraženijih problema današnjice i posljednjih godina pokazuje tendenciju rasta.

Na nesumnjiv značaj ovog pitanja ukazuje i Svjetska zdravstvena organizacija koja je ovaj problem proglasila jednim od istaknutih javnozdravstvenih problema, koji ugrožava i fizičko i mentalno zdravlje djece.

Vršnjačko nasilje je specifičan vid agresivnog ponašanja, koji može dovesti do ozbiljnih posljedica, kako fizičkih, tako i socijalnih i emocionalnih problema u životu. Vršnjačko nasilje ne smijemo zanemarivati i shvatati kao sastavni dio odrastanja, jer je najzastupljeniji oblik neprihvatljivog ponašanja djece u školi, a žrtva nasilnog ponašanja ne može zaobići školu, pobjeći od nje. Nasilje je kompleksan problem i obuhvata neželjene, negativne postupke, obrasce ponašanja koji se ponavljaju, a podrazumijeva i neravnotežan odnos snage i moći.

Posebno je pitanje: da li škola predstavlja bezbjednu sredinu koja će omogućiti potpun razvoj dječjih potencijala?

Predmet bavljenja u ovom mikroistraživanju je sagledavanje stavova učenika o nasilju u školi, koliko je izraženo nasilje u okviru vršnjačkih odnosa, u kojim oblicima, na kojim mjestima se dešavaju nasilne situacije, kome bi se povjerali i kako bi reagovali ako je neko od vršnjaka izložen nasilnom ponašanju, uključujući i reakciju na fizičko nasilje.

Nasilje u školama ispoljava se u veoma raznovrsnim oblicima i intenzitetima. Nažalost, postaje socijalno vidljivo tek kada poprimi šire razmjere i zadobije medijsku pažnju. Rezultati sprovedenog mikroistraživanja, pokazuju da je u posljednjih godinu dana nasilnom ponašanju vršnjaka bilo izloženo 38,15 % učenika; najviše su bile izložene učenice 2. razreda (72,73%) i učenici 4. razreda (40%). Nasilnom ponašanju, sudeći po njihovim izjavama, najmanje su bili izloženi učenici 3. razreda; njih 80,95 % nijednom nisu bili izloženi nasilnom ponašanju od strane vršnjaka u posljednjih godinu dana.

Nasilje ima mnogo lica i ne predstavlja samo ono što mi, kao odrasli, smatramo nasiljem. Najčešći oblici vršnjačkog nasilja koje djeca preživljavaju su nazivanje pogrdnim imenima, ismijavanje i vrijeđanje (24,28%); udaranje, guranje i fizičko nasrtanje (9,83%), prijetnje i zastrašivanje (6,36%), otimanje novca i ličnih stvari (6,94%). Iako prethodni podaci nijesu utješni, ohrabruje podatak da 61,85 % anketiranih učenika nije bilo izloženo vršnjačkom nasilju.

Emocionalno nasilje najprisutnije je među učenicima 2. razreda (38,89%), i ovoj vrsti vršnjačkog nasilja najviše su izložene učenice (72%), dok su fizičkom nasilju najviše izloženi učenici 1. razreda (13,72%), a najmanje učenici 2. razreda (2,78%). Treba naglasiti da je verbalno nasilje najučestaliji oblik nasilja, koji učenici najčešće priznaju, kao i da postoji dosljedna tendencija da se učenici nešto češće nasilno ponašaju u odnosu na učenice. Iskustvo u okviru korektivnog pedagoškog rada sa djecom pokazuje da su izuzetno inventivna u „kreativnim“, oblicima verbalnog izražavanja. Nije teško priznati kada fizički napadaju druge, ali su uzdržani kada treba priznati spletkarenja, ogovaranja i socijalno izolovanje vršnjaka. Moralni aspekt nasilnog ponašanja je naproblematičniji.

Najveći broj nasilnih situacija događa se među vršnjacima. Ipak, više puta nasilno su se ponašali stariji učenici (53,76%), a mjesta na kojima se dešavaju nasilne situacije su: školsko dvorište (54,33%), hodnici

škole (36,99 %), školski toaleti (26,59%) i učionice (10,40%).

Posljedice koje izaziva svaki oblik vršnjačkog nasilja su brojne, mogu biti prolazne, ali i ostaviti trajne emocionalne ožiljke cijelog života. Žrtve osjećaju opštu nesigurnost, vremenom počinju da osjećaju strah od odlaska u školu, slabi njihova pažnja i koncentracija za školske aktivnosti, povlače se u sebe, gube samopouzdanje, imaju glavobolje ili bolove u stomaku i postaju agresivne i depresivne. Sudeći po njihovim izjavama, doživljeno nasilje bi povjerali: drugu/drugarici (40,46%), roditelju (34,68%), odjeljenjskom starješini (23,70%), pedagogu (11,56%), policiji (2,89%). Nikom se ne bi povjeralo 21,96% ispitanih učenika.

Kako živimo u vremenu razorenih društvenih vrijednosti, ravnodušnosti mladih prema učenju, obrazovanju, poboljšanju sopstvene ličnosti, a sve većem okretanju razonodi, igrama na sreću, viščasovnom, surfovanju, po internetu, zloupotrebi alkohola i psihoaktivnih supstanci, za očekivati je razne vidove devijantnog ponašanja mladih i neadekvatan uvid u sopstveno ponašanje. Učenici su imali priliku da procijene stepen vršnjačkog nasilja u odnosu na prethodne godine, i njih 40,74% smatra da je nasilno ponašanje više izraženo; 39,31 % da ga jednako ima, dok 25,92% misli da ga je manje.

Učenici su često bili svjedoci nasilnog ponašanja vršnjaka (75,72%), dok 24,28 % nije bilo prisutno dok je neko od vršnjaka bio izložen nasilnom ponašanju. Reakcije su različite. Zabrinjava podatak da 26,01 % učenika kreće u fizički obračun, 19,65 % poziva nekog starijeg u pomoć da riješe sukob, a 30,06% su pasivni posmatrači. Često ne razlikuju tužakanje od prijavljivanja nasilja, a nekada se i plaše da i sami ne postanu žrtve nasilja.

Priča o ćelavom učitelju Ali Mohamadianu i njegovom osmogodišnjem učeniku, iz jednog malog mjesta na zapadu Irana obišla je svijet. Naime, nakon što je dječak zbog bolesti ostao bez kose, postao je žrtva maltretiranja svojih školskih drugova. Kada je to nastavnik primijetio, u znak solidarnosti, odlučio je da potpuno obrije glavu. Više nikom dječak bez kose nije bio smiješan.

Živimo u vremenu u kome su različiti oblici nasilja postali svakodnevna pojava. Sveobuhvatna zaštita ne postoji. Ali, jedno je sigurno - na nasilje treba reagovati. Uvijek. Preventiva je veoma važna. Porodica, škola i ostale relevantne institucije imaju ogromnu i presudnu ulogu u suzbijanju nasilja među mladima. Njihov odnos prema ovoj pojavi je zapravo odnos prema mladima uopšte, prema budućnosti našeg društva. Škola se sama ne može izboriti sa nasiljem mladih, koji uzore imaju u široj društvenoj okolini.

Suzbijanje nasilja u školama se ne može očekivati, ako se ono toleriše izvan škole. Mišljenja smo da se nasilje sa ulica preselilo u škole. Poricanje i minimiziranje vršnjačkih incidenata, svođenje na formu, a ne sadržaj, su na žalost najčešće reakcije na nasilno ponašanje, što nije dobar pristup za rješavanje ovog problema. Ozbiljan i temeljan pristup koji će baviti uzrocima, a ne posljedicama nasilja, uz afirmaciju pozitivnih vrijednosti i razvijanje socijalnih vještina, kako bi mladi naučili da stvari posmatraju iz ugla žrtve i nenasilno rešavaju konflikte, su osnovni koraci na putu suzbijanja nasilja.

„Nasilje je odbrana čovjeka nesigurnog u sebe“ - (Dr Vladeta Jerotić)

*Priredila:
Milanka Okuka, pedagog*

ZNAMO LI ŠTA JEDEMO? GMO JE TIHO I DUGO BOMBARDOVANJE!

Hrana je svaka materija ili proizvod koji je djelimično prerađen ili neprerađen, a namijenjen je da ga ljudi konzumiraju, ili se može očekivati da će ga ljudi konzumirati.

Ekološka ili organska hrana je hrana koja je proizvedena na tradicionalan, „starinski“ način, koji u potpunosti odbacuje upotrebu vještačkih pesticida, herbicida, industrijskih rasvarača, hemijskih aditiva i drugih hemikalija, kao i vještačkih đubriva, bez tretiranja proizvoda ili sjemena zračenjem, i bez korišćenja GMO (genetski modifikovanih organizama).

Organski uzgajane životinje jedu, pasu ili ključaju isključivo prirodnu hranu, nikako koncentrate i primjese, ne tretiraju se hormonima rasta, antibioticima i ostalim „savremenim“ sredstvima. Organska hrana je dakle, prava, prirodna, ekološka hrana. Kvalitetna, reći ćete - ali i skupa!

GMO je poguban po naše zdravlje, našu zemlju, poljoprivredu i okolinu. Genetski modifikovani organizmi nastaju kada se miješaju geni životinja (buba švaba,

riba, žaba, bakterija ili ljudi) sa biljkama. To nijesu hibridi koji nastaju miješanjem dvije biljke! GMO ne može nastati prirodno, pa ih naš organizam prepoznaje kao strano tijelo i reaguje stvaranjem antitela što je uvod u autoimune bolesti.

Proizvođači GMO insistiraju da se GMO proizvodi ne obilježavaju. Zar bi to činili da je GMO hrana potpuno zdrava i sigurna?

Ruski naučnici su dokazali da GMO izaziva rak, a u trećoj generaciji eksperimentalnih miševa i sterilitet! Razmislimo na vrijeme o ovim posljedicama!

Protivnici genetski promjenjenih namirnica tvrde da su mnogobrojne analize kojima je otkriveno da **GMO žitarice izazivaju Alchajmerovu bolest, smanjenje mozga, alergije, kao i sterilitet u trećoj generaciji.**

BT-toksin u GMO služi kao insekticid, i razara želudac insekata koji umiru kada ih jedu. Šta će se desiti sa našim želucom ako ga konzumiramo, možemo sada samo da pretpostavljamo!

Životinje su nekada pametnije od ljudi, a dokaz za to je da nikada nećete vidjeti divlje svinje u GMO kukuruzu.

GMO sjeme je sterilno! Za svaku sljedeću sadnju morate kupiti novo sjeme. GMO sjeme je patentirano, pa umjesto da sadite od prošlogodišnjeg sjemena, morate svake godine kupovati samo od kompanije koja ga proizvodi. Šta nam ovaj podatak govori, zaključite sami!

Da bi uspjele, GMO „biljke“ se moraju zaprašivati velikom količinom pesticida koji kontaminiraju zemlju i ubijaju sve ostale biljke. Sve osim GMO! One nijesu otporne na sušu kao što ih reklamiraju. Prošle godine je suša uništila mnoge GMO usjeve u svijetu. Ne možemo reći da nam je zbog toga žao! Naprotiv!

U Crnoj Gori se ne prizvodi genetski modifikovana hrana GMO, ali se, kako pojedini izvori tvrde, plaše da je na našim trpezama ima, jer se proizvodi koje uvozimo ne testiraju. Takođe, postoje zahtjevi koji su upućeni Ministarstvu poljoprivrede, da se zbog sumnje zbog ozbiljnih posljedica koje mogu ugroziti naše potomstvo, donese zakon da budemo zemlja bez GMO. Upravo iz ovih razloga, nekoliko stručnjaka su formirali projekat za očuvanje genetskih resursa starih sjemena- žitarica, krompira i paradajza „Save“, kojim su do sada sačuvali kukuruz „kolomboč“.

GMO UNIŠTAVA EKO SISTEM PLANETE!

Šta bi se desilo kada bi naša država ubuduće prihvatila veći uvoz GMO sjemena? - Bila bi uništena naša autohtona sjemena koja izvozimo i po kojima smo poznati u svijetu, i veliki broj ljudi bi ostao bez posla! Tako bi od velikih izvoznika zdrave hrane, postali zavisnici od uvoza hrane. Veliki broj domaćinstava koji danas žive od poljoprivrede bi se ugasio, a posljedice po život, zdravlje ljudi i ekonomiju zemlje bi bile nesagledive.

GMO JE TIHO I DUGO BOMBARDOVANJE!

- Ovdje su navedene zemlje koje su ZABRANILE GMO:
Švajcarska, Peru, Bugarska, Bolivija, Irska, Japan, Paragvaj, Brazil, Alžir, Filipini, Tajland, Novi Zeland,

Tasmania, Norveška, Španija - (provincije Baskija, Castilla La Mancha, Belears i Andaluzija), Velika Britanija - (ostrvo Jersey), dok su Egipat, Rusija, Francuska, Austrija, Luksemburg, Portugalija, Grčka i Nemacka zabranile GMO kukuruz.

Ovako izgleda dio Grinspisove liste proizvoda, koji u sebi sadrže GMO:

1. - „Snickers“
2. - „Campbell“ supe
3. - Pirinač „Uncle Bens“
4. - Čaj „Lipton“
5. - „M & M“
6. - „Twix“
7. - „Milky Way“
8. - „Cadbury“ čokolada
9. - „Ferrero Roche“
10. - „Nestle“ čokolada
11. - Čokoladni napitak „Nesquick“
12. - „Coca-Cola“
13. - „Sprite“, „Fanta“
14. - „Pepsi-Cola“
15. - „7 Up“
16. - „Knorr“ sosovi
17. - Keks „Parmalat“
18. - „Hellman ‘s“ začini, majonezi, sosovi
20. - „Heinz“ začini, majonezi, umaci
21. - Dečiji napitak „Nestle“
22. - „Hipp“ kašice za bebe
23. - „Abbot Labs Similac“ (mleko u prahu za bebe)
24. - „Danone“ jogurt, kefir, sir, dečiji napitak
25. - „McDonalds“
26. - „Kraft“ čokolads, čips, kafa, dečiji napitak.
27. - „Heinz Foods“ kečap, sosovi
- . - Dečiji napitak, proizvodi „Delma Unilever“

... Čovjek ne može pobijediti prirodu, jer sve što se radi protiv nje, mora se odraziti na život ljudi. Postoji jedna stara indijska poslovice koja slično glasi: „Sve što se desi Zemlji, desiće se sinovima ljudskim“.

*Enera Osmani, Ana Marković, Dragana Zarubica, III-2
(Veterinarski tehničar)*

“Dobro je svrha svakog postojanja i svakog kretanja”

- Aristotel

Humanost je jedna od osnovnih ljudskih vrijednosti. Vrijednosti humanizma – sloboda, ljubav, dostojanstvo, dobrota i čovekoljublje, jesu ideali kojima teži svako ljudsko biće. Ove vrijednosti pomažu ljudima da spoznaju ljepotu življenja, jer sreću ne donose materijalne vrijednosti. Sreća je povezana sa ljudima, a ne sa stvarima.

Savremeni način života, žudnja za posjedovanjem i sebični interesi, poljuljali su čovjekove duhovne principe da ponekad posumnjaju u njihov smisao, da li dati primat duhovnim, ili materijalnim vrijednostima. Ipak, mudri ljudi savjetuju i opominju:”Postoji samo jedan način da budemo srećni - da živimo za druge”, kaže L.N.Tolstoj.

Postoje razni načini da i mi učinimo druge srećnim, bar onoliko koliko je u našoj mogućnosti. Ponekad je dovoljno samo saslušati drugoga i razumjeti ga, uputiti lijepu riječ, oprostiti. Humano djelovati znači i pomagati drugima ne gledajući na porijeklo, vjeru, rasu, ili bilo kakvu različitost koja nas prividno udaljava od drugih.

Dobro djelo ostaje, traje i vječno živi.

Branka Čalasan, prof.

Hrabri učenik naše škole spasio dijete

Učenik treće godine Nautičkog smjera, sedamnaestogodišnji Rade Dević, pred brojnim posmatračima 30.10.2013. oko 21.30h spasio je trogodišnje dijete koje se davilo u barskoj Marini. Pomoć mu je pružio i njegov školski drug Ivan Pečurica.

Dok su mladići šetali Marinom, ispred njih je išla ruska državljanka sa dvoje djece. Dok je jedno bilo u kolicima, drugo je bacalo kamenčiće u vodu. Odjednom se dijete okliznulo i palo u vodu,

a na vrisak majke mladići su odmah spremno reagovali u pomoć. Rade uvjerljivo navodi:
-Srećom smo odmah bili u blizini, tako da sam gotovo u tri koraka skočio za njim. Dječak je već počeo da tone, zaronio sam i dohvatio ga s'leđa, nakon čega sam doplivao do doka, gdje ga je prihvatio moj drug Ivan. Dječak je bio pri svijesti, ali se nagutao vode, tako da smo mu odmah zatim ukazali prvu pomoć.

”Barski heroj”, kako su ga nazvali novinari, odvažno priča ovaj događaj koga će se sjećati dok je živ.

- U prvom momentu, navodi dalje, imao sam samo jedan cilj – da spasim dijete od sigurne smrti, i nijesam imao vremena ničeg da se bojim. Tek kad sam izišao i vidio da je dijete zdravo u naručju njegove majke, tada sam bio toliko van sebe, da nijesam ni pitao majku kako se zove dječak.

Za ove hrabre momke, najveća nagrada je kako kažu to što su uspjeli da spasu jedan život koji nema cijenu, naročito što je to život jednog djeteta.

Naš komentar je da za ovako nešto zaista treba imati hrabrosti i srca! Svaka čast momci!

Branka Čalasan, prof.

Humanitarna akcija Učeničkog parlamenta

Učenički parlament Srednje poljoprivredne škole, realizovao je humanitarnu akciju pod nazivom: ”Osmijeh na dar, svi po 1 euro”.

U prikupljanju simboličnih novčanih sredstava, učestvovali su i učenici, i nastavnici škole, koji su pred novogodišnje praznike obradovali djecu skromnim poklonima. Ovog puta, akcija je bila usmjerena za pomoć djeci sa posebnim potrebama u OŠ”Jugoslavija” u Baru.

Predstavnici Učeničkog parlamenta - Irma Kuč, Nikola Mihojević i Vanja Popović, tokom ove posjete, zajedno sa pedagogom naše škole bili su prijatno iznenađeni toplom dobrodošlicom koju su im pripremili nastavnici i učenici ovog odjeljenja. Djeca su pritom recitovala prelijepu stihove, i kako kaže jedna od naših učenica: “Neki od nas su još jednom shvatili, da dobra djela čine život ljepšim”.

Nadamo se da će se i ubuduće organizovati ovakve akcije, gdje će se humanost iskazati tamo gdje je i najpotrebnija.

Zahvaljujemo se još jednom i profesorima i učenicima na učešću u ovoj plemenitoj akciji!

Irma Kuč, IV-5

Maturanti i ove godine dali krv

Dana 16.04.2014. godine u našoj školi organizovana je akcija dobrovoljnih davalaca krvi . I ove godine naši maturanti iskazali su ovom plemenitom gestom svoju humanost na djelu. Profesor Dejan Labović bio je prvi koji je “zavrnuo rukave”, a za njim su uslijedili i ostali maturanti, kojih je bio priličan broj. Učenici koji su učestvovali u ovoj akciji imali su pravo na jedan slobodan dan.

Komentar naših učenika je da ovakve plemenite akcije treba češće organizovati, kao i da su uvijek spremni da se odazovu ovakvim vidovima pomoći.

Branka Čalasan, prof.

KOLIKO SU DRUŠTVENE MREŽE „NEDRUŠTVENE?“

Kada bi društvene mreže mogli pitati „dok su bile male“ šta su htjele biti i koji je cilj njihovog nastanka, sigurno bi skoro sve odgovorile potpuno suprotno u odnosu na to šta su one danas.

Mladi student druge godine sa Harvarda, Mark Zuckerberg (Mark Zuckerberg), krajem 2003. godine stvorio je internet stranicu kao pomoć svojim kolegama i nije ni slutio da će uskoro „okupirati“ svijet i steći veliku slavu i bogatstvo. Tako je za nepunih deset godina nastala društvena mreža „fejsbuk“ (engl. Facebook), koja je okupila preko milijardu korisnika širom svijeta i ostvarila prihod od nekoliko milijardi dolara.

Ta pojava na internetu dovela je do trke u razvoju novih društvenih mreža:

- **Twitter** koji je prvenstveno namijenjen za najlakše povezivanje ljudi sličnih interesa i razmišljanja.
- **Tumblr** je zamišljen kao nešto između bloga i Twittera.
- **LinkedIn** je bila i ostala mreža koja najbolje ostvaruje svoj primarni zadatak – poslovno povezivanje.
- **YouTube** je video na internetu, standard gledanja, dijeljenja i percipiranja video sadržaja na internetu.
- **MySpace** je preteča fejsbuka.
- **Google Plus** je od lansiranja od ljeta prošle godine imao samo jedan, vrlo jednostavan

cilj - postati fejsbuk.

- **Pinterest** je vrlo mlada mreža koja je još uvijek u otvorenoj beta verziji (probna verzija), i definiše se kao social photo sharing website... i dr.

Pola Crne Gore na fejsbuku

Prema posljednjem popisu stanovništva u Crnoj Gori, na društvenoj mreži fejsbuka

ima oko 310 000 naloga, što znači da je skoro pola Crne Gore na fejsbuku. Aktivnih profila ima 55% muškaraca, a 45% su žene. To je približno broju korisnika ove društvene mreže u zemljama u regionu: Srbiji, Makedoniji, a znatno više nego u Hrvatskoj gdje društvenu mrežu fejsbuk koristi oko 35,86 % građana, u federaciji BiH je 30,53% korisnika, i dr.

Srednjoškolci su veoma zastupljeni i privrženi digitalnim servisima današnjice i provode veliki dio svog vremena na sajtovima društvenih mreža.

Da li je tako provedeno vrijeme efikasno iskorišćeno, i koje su to teme kojima se mladi bave na društvenoj mreži? Ovaj problem predmet je mnogih istraživanja, a njime se bave i roditelji i stručna lica. Administratori društvenih mreža naglašavaju da korisnik društvene mreže ne smije imati manje od trinaest godina, međutim veliki broj djece lažira svoje stvarno godište samo da bi dobili profil na fejsbuku.

Vidimo se na "fejsu"

Pretjerano korišćenje društvenih mreža može imati neželjene posljedice. Istraživanje je pokazalo da djeca različitog uzrasta, koja više koriste društvene mreže imaju problema sa koncentracijom i teže se mogu usredsrediti na učenje. Sem toga, pretjerana aktivnost na fejsbuku može dovesti do agresivnih tendencija, asocijalnog ponašanja, problema sa spavanjem, bolovima u stomaku i depresije. Smanjena je komunikacija i kontakti među ljudima - nedostatak interpersonalne komunikacije. Mlađe generacije u razgovoru dopunjavaju svoj rječnik novim žargonima, tuđicama, i tako nesvjesno mijenjaju identitet svoga jezika. Prisutan je problem i digitalnog identiteta: Da li je osoba koja se krije iza naloga, stvarno ta za koju se izdaje da jeste? Dovedena je u pitanje zaštita privatnosti, a često je prisutna tzv. nekulturna komunikacija, kao i vrijeđanje

po raznim osnovama.

Osim ovih negativnih, fejsbuk i ostale društvene mreže imaju i pozitivan uticaj na razvoj djece i adolescenata. Jedna od prednosti društvenih mreža je i osjećaj pripadnosti, gdje se mogu bezbolnije virtualno socijalizovati, nego što bi to uradili u realnoj situaciji. Preko društvenih mreža mogu se povezati sa starim prijateljima, upoznavati nove, zaljubljavati se i razmjenjivati različite podatke i iskustva. Takođe, korišćenjem društvenih mreža može se doći do novih saznanja, poučnih savjeta, posla i sl.

Na kraju, i roditelji mogu imati prednosti. Kontrolišući rad svoje djece na društvenim mrežama, ostaju u trendu novih informacionih tehnologija, internet sadržaja i tako ne dozvoljavaju da ih vrijeme pregazi.

Privedio: mr Vučko Asović

Posjeta najstarijem svetioniku - MENDRA

Tokom ove školske godine, posjetili smo najstariji svetionik - Mendra. Povod za ovu posjetu bila je u sklopu praktične nastave, u kojoj su planom i programom predviđeni ovakvi izleti. Dan je bio sunčan i perfektan za izlete ovakve vrste. Valjda smo i mi zbog toga bili posebno raspoloženi, a Vi, dok budete čitali, možda i sami poželite da jednog dana posjetite ovo prelijepo mjesto.

Na tri kilometara od Ulcinja, nalazi se uvala Valdanos, poznata po najstarijim maslinjacima u Evropi, a rt Mendra čuva istoimeni svetionik

koji je najstariji u Crnoj Gori.

Svetionik Mendra pripada objektima pomorske signalizacije, koji su u nadležnosti Uprave pomorske sigurnosti iz Bara.

UVALA VALDANOS – smještena je na svega pet kilometara severozapadno od Ulcinja. Nekada je bila glavna luka ulcinjskih gusara i poprište pomorskih bitaka. Dobro upućeni tvrde, da uvala krije ostatke davno potopljenih brodova iz antike i srednjeg vijeka. Smještena između dva brda - Mavrijana i Mendre, uvala Valdanos je i poznata po starim maslinjacima,

jer se u toj uvali nalazi preko 80.000 maslinovih stabala. Za razliku od drugih uvala, ova je zaklonjena od južnih i sjevernih vjetrova, i često je služila kao zaklon brodovima.

Dobri poznavaoци ovog prostora kažu, da pojedina maslinova stabla potiču još iz doba stare grčke, dok se za većinu drveća smatra da su stara do 300 godina.

Od morskog žala do samog grada, uvala Valdanos duga je pet kilometara. Ivicom uvale vodi asfaltni put, koji se jednim krajem spaja sa magistralom Ulcinj - Bar, a drugim sa gradskim ulicama. U jugoistočnom uglu uvale je manje pristanište za brodove, jahte i čamce. Ima i tragova urbanizacije, ali do sada nije bilo arheoloških istraživanja. Pri samoj obali su ostaci manje crkve, za koju narod vjeruje da su je izgradili Grci.

Rtovi koji štite uvalu Valdanos, naglo se spuštaju, i duboko tonu u more. Tu se nalazi i veoma lijepo uređena šljunkovita plaža, sastavljena od krupnih oblutaka. U pozadini, plaža je obrasla gustom makijom i borovom šumom. Plaža je sa južne strane zaštićena poluotrvom dužine oko jedan kilometar, na čijem se vrhu, duboko prema morskoj pučini nalazi svetionik Mendra.

MENDRA - najstariji svetionik u Crnoj Gori, a ujedno i jedini crnogorski svetionik na kome je zadržana ljudska posada, kao i na svega još nekoliko svetionika jadranske obale. Upravo zato i budi nostalgiju starijih pomoraca i nautičara. Kada se uđe na Otrantska vrata u Jadransko more, prvo što se vidi je ovaj svetionik. On i dan danas ima istu važnost kao i prije stotinu godina. Upisan je u sve pomorske karte koje predstavljaju ovaj deo jadranskog

mora. Danas, njega čuva svetioničar Stanko Stojanović koji tu živi sa svojom porodicom.

Tokom posjete, atmosfera je bila jako prijatna. Prvo što nas je fasciniralo kada smo stigli na Mendru, je prelijepo, bijelo zdanje, obnovljeno prije par godina. Zatim smo sa svetioničarem krenuli u obilazak. Vidjeli smo prostorije u kojima boravi i popeli se na svetionik sa kojeg se pruža božanstveni pogled. Miris mora i plavetnilo neba ponelo nas je u neka daleka razmišljanja o svojoj budućnosti. Usput smo saznali i po neki detalj o životu svetioničara, o moru, o emocijama koje bude pogled na „pučinu plavu“. Po njegovim riječima, život na ovakvom mjestu nije mnogo uzbudljiv, jer nema ljudi. Vrijeme sporo prolazi, ali je ljepota svuda oko vas.

U početku, kada su se tek nastanili na ovo ostrvo, jedino što su svetioničar i njegova supruga uveče čuli, bili su jaki udari talasa i vjetera koji je njima tada djelovao zastrašujuće. To je, kako on kaže, bilo kao u horor filmovima, a sada se naravno toga sa osmjehom prisjeća. Ono što je interesantno, to je da je bio učenik Poljoprivredne škole, i nije naravno ni mogao da pretpostavi da će ga život dovesti upravo ovdje.

Sa Mendre smo se spustili do morskog Pristana i čuli neobične priče od svojih profesora i svetioničara o nekim događajima vezanim za njegovu istoriju. Postavljali smo razna pitanja, na neke dobili odgovore, a na neke ne, jer tajne koje stara uvala čuva, znaju samo oni koji su dio njenoga mita.

[Ognjen Alavanja, III-4](#)

NJEGA KOSE

Postoji mnogo savjeta kako njegovati kosu. Dr Zoe Draelos - savjetnica Medicinskog fakulteta Univerziteta Djuk, kaže da su maske neophodne kada je u pitanju oštećena kosa. Žene po njenom mišljenju moraju razumjeti kako preparati kojima uljepšavaju svoju kosu mogu vremenom da oštete njenu strukturu i bitno uticati na njen izgled. Ispucali i neukrotivi krajevi, te miris "spaljene" kose upućuju na to da je vaša kosa oštećena zbog toplote.

Zaštita kose od previše toplote je ključna za njeno održavanje.

Jednom kada se vaša kosa ošteti, nema joj drugoga rješenja sem šišanja.

Kosu probajte osušiti na vazduhu tako da ne koristite fen. U hladnim zimskim mjesecima, koristite fen na najmanjoj brzini. Takođe, ono što treba koristiti su kvalitetni šamponi u kombinaciji sa regeneratom.

Većina nas smatra da sječenje krajeva ubrzava njen rast. Redovno šišanje njenih krajeva važno je da bi kosa izgleda zdravo, ali, naravno, neće pomoći i da brže raste! Ono što u stvari utiče na njen rast su genetika, ishrana i hormoni.

Evo i nekih pravila da bi vaša kosa bila zdrava i sjajna:

- U ishrani koristite što više voća, povrća, mliječnih proizvoda i žitarica;
- Redovno kratite kosu i koristite najbolje preparate za njegu (to mogu biti i prirodne maske);
- Ukoliko farbate kosu, prepustite to stručnjacima, ili koristite farbu bez amonijaka;
- Uveče dobro iščetkajte kosu da uklonite prašinu, lak i gel;
- Izbegavajte upotrebu češljeva sa oštrim zupcima i gumice za kosu.

Savjetujemo vam da probate neku od ovih prirodnih maski koje obiluju vitaminima, mineralima, a koje su proverene i garantuju dobar rezultat:

LIDER

Maska br.1 (za hidrataciju, sjaj i mekoću kose)

Potrebni sastojci: Ekstra devičansko maslinovo ulje koje hrani kosu; sirov med za sjaj; kokosovo mlijeko za jačanje kose; avokado za hidriranje; banana za mekoću kose.

Priprema: Pomiješajte sastojke u zavisnosti od potrebe vaše kose. Osnovna razmjera je: 120ml maslinovog ulja, 120ml kokosovog mlijeka, pola banane, pola avokada, dvije kašike meda. Izmiksajte sve u blenderu i maska je spremna za korišćenje.

Maska br.2

Ovo je veoma jednostavna maska za oštećenu kosu. Trebaće vam minimalno vremena i novca da je pripremite, a posebno se preporučuje za oštećenu i suhu kosu.

Potrebni sastojci: 5 kašika maslinovog ulja, 2 jajeta
Priprema i nanošenje: Prvo malo zagrijte maslinovo ulje, toliko da bude toplo. Zatim dobro izmutite jaja i pomiješajte sa maslinovim uljem. Dobijenu smesu širokom četkom nanesite na čitavu kosu, kao i na teme. Umotajte kosu plastičnom kesom, ili kapom za kupanje, i držite tako 20-ak minuta. Isperite kosu prvo mlakom vodom, a zatim i blažim šamponom.

Maska br.3

Ovo je izuzetna proteinska i vitaminima bogata maska koja će regenerisati vašu kosu i vratiti joj čvrstoću i sjaj. Obzirom na veću količinu maslinovog ulja, ipak se ne preporučuje za one koji imaju masnu kosu.

Potrebni sastojci: 1 banana, 1 jaje, 3 kašike meda, 3 kašike mlijeka, 5 kašika maslinovog ulja.

Priprema i nanošenje: Izgnječite bananu i dodajte ostale sastojke. Sve to dobro miješajte, dok ne dobijete gustu homogenu masu. Nanesite je na čitavu kosu i ostavite da odstoji oko pola sata. Zatim isperite kosu mlakom vodom, a onda i našamponirajte blagim šamponom i opet isperite mlakom vodom.

Maska br.4

Ovu masku mogu koristiti i oni koji imaju masnu kosu, a od nje će kosa biti meka i svilenkasta.

Potrebni sastojci: 1 banana, 3 kapi bademovog ulja.

Priprema i nanošenje: Bananu izgnječite, dodajte bademovo ulje i promiješajte. Umasirajte masku u kosu i teme, stavite kapu za kupanje i ostavite da djeluje trideset minuta.. Kosu isperite blagim šamponom i stavite blaži balzam za kosu.

Milosava Šečković II-5

OMBRE EFEKT najnovija tehnika farbanja

Mijenjanje svoje boje kose ili farbanje je ono čemu su žene od davnina pribjegavale, kako bi izgledale ljepše i mlađe. Nekada se na to gledalo kao na nešto poprilično čudno, a da ne pričamo o tome kako su se na kosu stavljali razni preparati zbog kojih je kosa izgledala oštećeno.

Danas više nemamo takvih problema, jer se na tržištu svakodnevno pojavljuju novi proizvodi, koji pomažu da naša kosa ostane lijepa, sjajna i naravno - gusta. Pod tim

proizvodima mislimo na brojne maske i regeneratore koji pomažu da se ublaži štetan uticaj farbe na kosu.

Dakle, farbanje postoji već jako dugo, bilo kao farbanje samo tjemena, ili samo pramenova. Pramenovi su postali popularni jer se pomoću njih postizalo da kosa ne izgleda jednolično, već da se u prelazima postigne nevjerovatan efekt. Pored pramenova, danas postoji najnovija tehnika, poznatija kao "ombre efekt".

Ombre efekt je najnovija tehnika farbanja, odnosno najnoviji trend u svijetu kojim se postiže suptilno prebacivanje boje od svjetlije prema tamnijoj, ili obrnuto.

Riječ "ombre" je francuskog porijekla, a znači stupnjevanje boja, gdje se kosa posvijetljuje od korijena prema vrhu. Recimo, da se ovdje postiže taj nevjerovatan efekt sofisticiranosti, ali isto tako i opuštenog - ležernog izgleda.

Ovaj najnoviji postupak izvlačenja pramenova postao je jako popularan, jer se njime postiže poseban izgled, a da ne pominjemo kako otvara vaše lice. Jedna od njegovih najvećih prednosti je u tome što olakšava povratak na vašu prirodnu

boju kose.

Pokušaćemo da vam ovo malo bolje razjasnimo. Kod svakog farbanja, sve se više udaljavate od svoje prirodne boje kose, a kada nakon nekog vremena poželite da se vratite na svoju prirodnu boju - to postaje problem. Kod "ombre efekta", možete pustiti da vam vaša prirodna boja krene rasti i onda se uputiti kod frizera. Zamolite ga da vam izabere farbu vaše prirodne boje kose, samo naravno, malo svijetliju. Na taj ćete način postići željeno stupnjevanje, pa ćete opet imati svoju boju kose.

Ksenija Petranović, II-5

„LABUDOVA PJESMA“ - LAZE KOSTIĆA SANTA MARIA DELLA SALUTE

Svi, ili bar većina vas je čula za pjesmu: „Santa Maria della salute“, od velikog pjesnika Laze Kostića, ali su nam razlozi zbog kojih je ta pjesma nastala svakako manje poznati. Laza Kostić je ovu ljubavnu pjesmu posvijetio Lenki Dunderski, kćeri najimućnijeg Srbina u Vojvodini – Laze Dunderskog.

Pošto je jedno vrijeme proveo u Crnoj Gori, zbog neslaganja sa vlastima, po povratku se vraća u Novi Sad u zamak porodice Dunderski, koji mu u stvari biva svojevrsno sklonište. Lenku je upoznao 1891. godine, kada je imao pedeset, a ona dvadeset jednu godinu. Bila je vitka, visoka, plavooka, plave kose i ponosnog držanja i stasa, obrazovana i vaspitavana na najbolji mogući način. Pritom se isticala dobrotom, srdačnošću, elegancijom i dostojanstvom.

Iako dvadeset devet godina stariji, Laza sa njom pronalazi zajedničke teme i mnogo vremena provode zajedno. Laza se zaljubljuje u ovu lijepu, načitanu djevojku, ali zbog prevelike razlike u godinama, ne usuđuje se da je zaprosi. Srećan je što može da joj priča o svojoj bogatoj prošlosti, što mogu da razgovaraju na francuskom jeziku, idu na izlete kočijama, i uveče u salonu kraj kamina da sluša njeno umijeće na klaviru.

Lenka će zauvijek ostati njegova tiha patnja. Iako je pjesnik u mladosti bio zaljubljen više puta, ali nikada ozbiljno i strasno, došla je Ona – zbog koje je umalo izgubio razum... Između njih se rodila obostrana ljubav, ali nisu mogli biti zajedno, kako zbog razlike u godinama, tako i zbog toga što je Laza Kostić bio prijatelj sa njenim ocem - Lazom Dunderskim. On je pjesniku bio i dobrotvor, pa je to bio još razlog više da ne povrijedi ovu porodicu i dovede je pred svijetom u neugodan položaj.

Pjesnikova slava išla je daleko ispred njegove pojave, imao je držanje jednoga princa, znanje jednoga filozofa, bio je čovjek poliglota (govorio je osam jezika), pa je nazvan i srpskim Šekspirom. Šarmirao je mnoge dame, ali se za Lenku posebno trudio. Dešavalo se da joj za jedno veče udijeli komplimente na pet jezika. Njegov pogled bi veoma često bježao u njenom pravcu, pa bi je onda svečanim tonom zamolio da ga učini srećnim i odsvira mu nešto na klaviru. Slušao bi je pritom sa čežnjom, jer su se njeni prsti poigravajući se sa dirkama klavira, doticali njegovog srca. Ona se trudila da što ljepše svira i nije postojala ni jedna kompozicija koja bi izrazila nebesko plavetnilo njenih očiju. Njena plava kosa i stas nisu ostavljali ravnodušnim ni mladiće

u Beču, ali ona tome nije pridavala pažnju, jer je čekala onog pravog.

Laza i Lenka su se često šetali po imanju, a još više vremena su imali pred sobom kada je 12. jula 1891. godine pjesnik pristao da mu Laza Dunderski bude dobrotvor. To je značilo da će njih dvoje moći biti zajedno svaki dan u narednih godinu dana. Nastavili su da se svakodnevno viđaju, razgovaraju o svemu i svačemu, pa Lenkinoj sreći nije bilo kraja. Naravno da je i on bio srećan zbog ovih okolnosti, pa je svaki momenat koristio da joj iskaže svoju ljubav i poštovanje. Preporučivao joj je anegdote iz svijeta o raznim ljudskim sudbinama, a pritom i svoje lične doživljaje.

Prema njegovom životnom iskustvu, sva njena znanja djelovala su joj bezvrijedno, pa je u Lazi zapravo spoznala pravi život. Naučio ju je engleski, prevodio Romea i Juliju, uz komentar da se nada da njihova priča neće biti takva. Na kom jeziku bi ujutro započeli razgovor, njime bi govorili čitav dan. Razumjeli su se kao da su se poznavali čitav život; a onda je ona odlučila da mu pokaže jednu pjesmu koju je napisala kada je bila tužna. Ona je glasila ovako:

„Nada za nadom, brodolom sve je,
Al srce se nada uvek više,
Kao što val za valom briše,
Tako gorčina ne nestaje;
Kao što valovi tonu i rone,
Tako gorčina dođe do mene,
Mada se nadom svaki dan hrani,
Udari srca, talasa su dani“...

Laza je pjesmu prepravio i preveo sa njemačkog. Njena duša je patila i osjećala sve gorčine života. Počinje ga gledati kao osobu koja joj jedino može biti muž. Odjedanput, Laza mijenja ponašanje prema njoj. Postaje zatvoren i više ne razgovaraju kao i prije. Lenka sve čini da mu ne smeta, ali on odlazi, iako kaže da mu je predivno.

Rastali su se jula 1892. predavši joj pismo koje je želio da ona otvori tek kada on ode. Ona mu tom prilikom poklanja svoju fotografiju. U pismu su bili samo stihovi pjesme sa posvjetom „Gospođici L.D.“

Pjesnik odlazi u manastir Krušedol kako bi se osamio i prestao misliti na nju. Tu provodi pet godina, i odatle joj šalje pismo koje između ostalog glasi: „Razdaljina izbistri srce i um, ja vas volim više nego ikad, a ne smem

da vas volim... Upili ste mi se u pogled, srce, mozak, ja se trudim da vas odatle istisnem. Zato sam od vas pobjegao!"

Lenka se čudila ovom pismu i mislila da je razlog njegovog odlaska to što je siromašan, ne primjećujući razliku u godinama. Bila je zaljubljena, ko je može kriviti. Iako se pjesnik svim silama trudio da je nagovori da se uda za drugog, razgovori na tu temu su bili bezuspješni. Sve je bilo zalud, njeno srce je davno izabralo njega... Znao je da je star i da je zbog toga nije bio dostojan.

Pošto je usamljena i razočarana, Lenka odbija sve prosce. Majka joj pritom prigovara da „razbarušeni“ pjesnik čini sve kako bi joj otjerao udvarače. Kada je napunila dvadeset tri godine, pokušali su je na silu udati, ali ona bježi kod sestre Olge koja je jedina razumjela. Sestra je podržava i govori joj da se djevojka ima pravo udati jedino ako voli...

Shvativši da ga gubi, bila je očajna i željela je da umre. Svi su to primjećivali, jer na njenom melanholičnom licu više nije bilo one ljepote, onog mladalačkog poleta. Željela je uništiti sva njegova pisma, ali se suzdržala jer je htjela da ih ostavi kao svjedočanstvo njihove nesuđene ljubavi.

Laza Kostić šalje pismo svome prijatelju Nikoli Tesli jer smatra da je jedino on dostojan njene čistote i ljepote. Pošto Tesla nije htio da se ženi, uputio mu je odgovor da ga zanima jedino nauka. Pjesnik je uporan u svojoj namjeri da ih spoji, i Tesli šalje drugo pismo navodeći:..."Jer, napokon, vaše pleme, pa da je i Nemanjino, ne bi se smelo lepše završiti nego takvim egzemplarom"... On ga ovim putem obavještava o svom vjenčanju sa vjericom Julijom Palanačkom u Somboru. Na ovaj čin se odlučio na prijedlog Lenkinog oca, jer mu je upravo on trebao biti kum na vjenčanju.

Za Lenku je ovo bio strašan udarac, kao da se sudbina poigrala sa njom pokazavši joj da u ljubav ne treba vjerovat. Osjeća se izdanom, osramoćenom i prevaranom. Samo dva mjeseca nakon Lazinog i Julijinog vjenčanja - Lenka umire. Da bi pobjegao od nesreće i

tuge, pjesnik sa ženom odlazi u Veneciju.

Uzrok Lenkine smrti ostaje nerazjašnjen do današnjeg dana. Porodica je navela da je umrla od tifusne groznice, ali je svijet govorio drugačije. Kružile su glasine da je oduzela sebi život, kao i da je umrla od sepse prilikom abortusa.

Kada je pjesnik saznao za njenu smrt, šalje pismo Tesli da je njegova nesuđenica umrla. Obuzet tugom, odlazi u crkvu Gospe od Spasa ne bi li našao mir i utjehu svojoj duši. Pod okriljem veličanstvenog hrama o koga se odbijaju morski vali, dugo i predano se moli za spas Lenkine duše. Molio se jer se kajao što je on bio povod da ova čista duša mnogo prije vremena napusti ovaj svijet. U hramu Gospe od Spasa rodila se pjesma ljubavi - Labudova pjesma.

San i java su se isprepletali. Lenka, ljepša nego ikada posjećuje ga. Čuje je, osjeća njeno prisustvo među zidinama hrama. Od tada on počinje nesvjesno da piše pjesmu, koja je nastajala punih dvadeset godina. Objavljuje je godinu dana prije svoje smrti 1909. godine.

Ovaj neustrašivi pjesnik se ne plaši smrti - on je priželjkuje. U pjesmi "Santa Maria della salute", kaže sa željom i ushićenjem: „U raj u raj, u njezin zagrljaj.“ Ljubavna tuga dobija mistični smisao izborom arhetipskog motiva mrtve drage. Lenka je ovdje prikazana kao božansko - idealno biće. Ona je vila koja je granula pred njega "ko pesma slavlja u zorin svit." Time ga je obodрила i zaliječila sve rane.

O tome svjedoči i njegov dnevnik u koga je zapisivao svoja noćna snoviđenja sa Lenkom:

„Na to osetim da me obuzima i prožima neko više biće, grudi mi se raširiše da puknu, i osetim savim jasno da je Ona sišla da mi uzme dušu. Bio sam na vrhuncu nebeske sreće i već ugledah raj sa Njom - kada se probudih.“

Tamo gdje svih vremena razlike čute, oni su konačno doživjeli da budu zajedno. Ovoga puta - zauvijek!

Marina Kuveljić, II-4

Sa promocije knjige: "Miris novca" - Smiljane Vukićević

Dana 24.11.2013.god. u Domu kulture, učenici i profesori naše škole prisustvovali su promociji knjige: "Miris novca" mr Smiljane Vukićević. Tom prilikom izlagane su književne kritike, kao i osvrt na pojedine dijelove iz romana koje su čitale učenice iz Gimnazije.

Književni kritičar Perivoje Popović naglasio je da je „Miris novca“ knjiga nad kojom treba da se ozbiljno zamislimo, jer tema upućuje na uzroke zla u svijetu sa kojom se autorka hrabro uhvatila u koštac. Ovakvo njegovo zapažanje izazvalo je polemiku o njenoj čvrstini, neustrašivosti i snazi, jer je malo onih koji upravo ovu temu mogu iznijeti i prikazati na pravi način.

Voditelj promocije Dragan Mitrov Đurović rekao je da je ova knjiga podsjetnik i opomenik u kojoj su opisani stvarni i izmišljeni junaci. Roman uopšte opominje i porodicu i društvo na probleme pred kojima ne smijemo zatvarati oči, i kako je profesorica naglasila, da se nada „da će makar jedna rečenica iz djela pomoći mladima na putu odrastanja u zdrave ljude bez poroka“.

Ovim putem u ime kolektiva naše škole, čestitamo profesorici Smiljani na njenom romanu prvijencu, i želimo joj mnogo uspjeha u budućem radu.

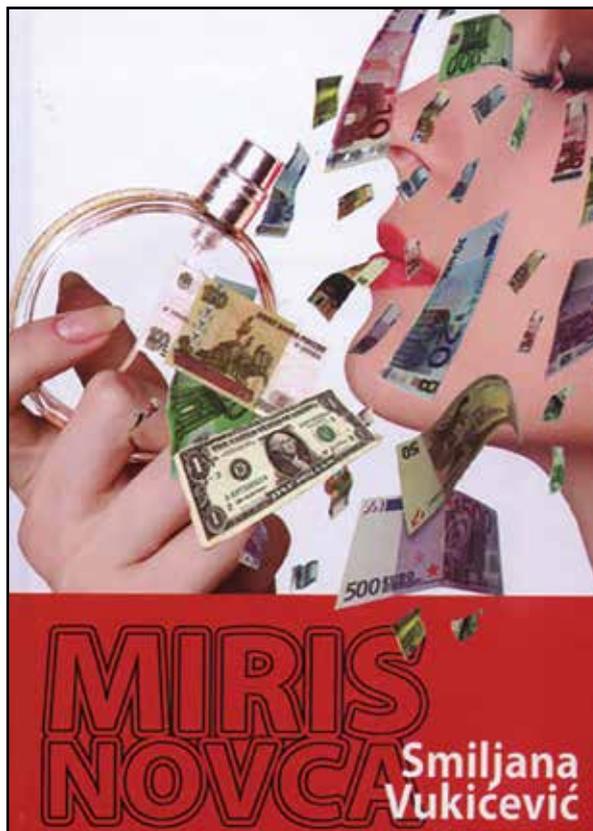
Knjiga koja me je navela na razmišljanje

Knjiga koja mi se izuzetno dopala i o kojoj ću vam iznijeti svoje utiske je: „Miris novca“, koju je napisala naša profesorica matematike - Smiljana Vukićević. Da budem iskren - ne volim puno da čitam, ali kada sam pročitao ovu knjigu počeo sam puno da razmišljam o temi koja je ključna u romanu - a to je novac i sve ono što je čovjek u stanju da učini kako bi ga stekao.

U ovom romanu glavna junakinja je djevojka Milica, koja je preživjela mnogo toga. U početku je živjela u krajnjoj bijedi, koja je kasnije postala uzrokom raznih iskušenja. Ipak, na kraju, ona ih pobjeđuje - uspinje se iz najdubljeg ponora - do najviših visina.

Ono što me je privlačilo i „teralo“ da pročitam ovo djelo, je u stvari život jedne mlade osobe, koji je, kako je navela profesorica, zasnovan na istinitim događajima. Njen život, dok su joj roditelji bili živi, tekao je sasvim normalnim tokom. Oni su za nju bili najbolji jer su bili poštenu i vrijedni. U tom duhu su je i vaspitavali, naročito majka, koje se Milica sa tugom prisjeća.

Pošto joj umiru roditelji, ona ne može da ostane sama u tom mjestu. Osjeća se ostavljenom, neshvaćenom, pa joj često ljudska dobroćinstva izgledaju kao lažna. Ne želi da je žale, da joj govore lažne utješne riječi, jer njeno srce osjeća njihovu izvještačenost. Zato donosi odluku da se preseli u Bar.

Mislim da je Milica tada bila najslabija, jer, pošto je izgubila roditelje, a još se nije oporavila od tog gubitka, mijenja sredinu koja nimalo nije ličila, niti je mogla biti kao mjesto iz koga je potekla. Vjerovala je ljudima i nije bila spremna da prepozna njihova lukavstva. Nije mogla izbjeći borbu sa „vukovima“, nemoralnim i izopačenim ljudima, koji su joj nudili posao kako bi preživjela.

Oličenje grijeha je naravno Stojan, koji je zarobio da služi njegovim bolesnim prohtjevima. Zatim slijede i druga iskušenja, kocka, droga, prostitucija. Miris novca je bio kao droga koja je opijala, i koja je tražila od žrtve sve više i više... Kada sam iščitavao pojedine dijelove, mislio sam da se Milica nikada neće izvući iz kandži zla. Jedina svijetla tačka bila je njena ljubav prema momku Dejanu koja nije bila uprljana grijehom, jer je poticala iz djetinjstva. To je bila jedina iskrena ljubav koja je vratila na pravi put života. Jedina koju je pored ljubavi prema roditeljima nosila dugo u srcu.

Kada sam stigao do one stranice u romanu gdje se naziralo njeno izbavljenje, shvatio sam da čovjek može da promijeni svoj život. Milica je nastavila život sa mladićem koji je bio njena „stara ljubav“, preselivši se u Beograd. Tu i dan danas žive. Iskreno se nadam - srećno.

Ovaj roman preporučio bih svima jer je poučan, interesantan i „moderan“. Ne dešava li se često, pitam se, ako ne nama, ono bar nekome iz naše sredine, ko zarad bijede i siromaštva ne posustane i ne odluta za mirisom novca? Ovo je knjiga koja će nas mlade naučiti da se odupremo i da kažemo „ne“ kada je to potrebno.

Vladimir Pejčković, I-2

SMILJANA VUKIĆEVIĆ: NAJOPASNIIJA JE GLAD ZA NOVCEM

Zašto roman nosi naziv „Miris novca“?

- Sam naziv romana „Miris novca“ je nastao spontano, u želji da kroz radnju romana opišem momente kada mladi ljudi pokleknju pred mogućnošću lakog zarađivanja novca. Zato bih kao odgovor na ovo pitanje citirala dio iz predgovora: ...“Svi naši prohtjevi su izatkani potrebom za novcem. On jednostavno mami svojim mirisom, tjera ljude na rizike koji nose određene teškoće i posljedice. Taj miris doseže svuda i svakog od nas dotakne njegov zov, bar jednom u životu. Najopasnije je kada proradi glad i nezasićenost za novcem“...

Zbog čega ste odlučili da napišete roman na ovu temu?

- Ideja da napišem ovaj roman je nastala zahvaljujući mom dugogodišnjem pisanju dnevnika. Gledala sam, slušala, pisala, i uz to imala jaku želju za putovanjima. U tim momentima, davala sam oduška svome srcu, potpuno ravnodušna prema posljedicama napisanog. Mislim da mladi moraju da se nauče strpljenju, da ne žele sve odmah jer je za izvjesne stvari, vrijeme presudni faktor. Treba da budu svjesni da su meta „kobaca“ koji vrebaju iz svijeta kriminala, posebno na čiste i neiskvarene duše.

Koje vrijednosti treba po vašem mišljenju stalno potencirati?

- Uloga porodice je presudna u sticanju moralnih vrijednosti svakog čovjeka, ali mora da postoji stalna veza između vaspitno - obrazovnih ustanova i društva u cjelini, kako bi sačuvali mlade od iskušenja. Narod je mudro rekao: „Na mladima svijet ostaje“ upravo zbog svjesnosti da su oni najveći kapital svake države, pa ih treba čuvati i ulagati u njih.

„Zdrav“ mlad čovjek vodi napretku, dok zavisnici od bilo koje vrste poroka postaju teret prvo sebi, pa porodici i društvu u cjelini. U tom smislu treba potencirati prvenstveno duhovne vrijednosti: poštenje, pravdoljubivost, iskrenost, ljubav prema sebi i drugima, odgovornost, itd...

Koja je po vama najgora ljudska osobina?

- Zloba, ljubomora, škrtost, sebičnost, podlost, pohlepa, čitava plejada osobina koje vremenom nagriza i truju dušu, stvarajući (ne)ljude koji su spremni da samo iz sebi poznatih razloga urade nešto što ne dolikuje normalnom čovjeku.

Želja da se nešto dobije, ne smije biti veća od cijene toga što ih mijenja na gore. Ne smiju da zavide drugima jer je to nekada uzrok liče propasti. Potreba da se ima novac tjera ljude na pogrešne poteze, jer nekada nijesu u mogućnosti da predvide posljedice zbog načina na koji dolaze do njega...

Istina je da samo pošteno zarađen novac vrijedi u životu čovjeka, i kada ga potom koristimo u pozitivne svrhe – da pomognemo onima koji ga nemaju.

Da li je mladima u dovoljnoj mjeri ukazano na način rješavanja problema koji su vezani za materijalno?

- Smatram da nije, jer je porodica opterećena borbom za preživljavanje, tako da ponekad nije u mogućnosti da prati ponašanje svoje djece i na vrijeme ukaže na propuste koje prave.

Roditelji su po mom mišljenju ti koji moraju da prihvate činjenicu da je njihovo dijete „zalutalo“, i da ga polako treba vraćati na pravi put.

Kada bi ljudi bili bolji?

- Kada bi mogli da nađemo granicu koju ne smijemo preći, da bi ostvarili miran život, dostojan čovjeka. Da u svom umu izbjegnemo zamke koje postavlja zavist na tuđ uspjeh. Zato uvijek trebamo misliti da je od svačijeg dobra – bolje; i da uživamo i u tuđem uspjehu podjednako kao u svom.

Kako objašnjavate to da nekada čovjek ne može da se suprotstavi iskušenjima, kao na primjer Milica na početku romana?

- Ponekad život nametne čovjeku naizgled nerješive situacije i kao davljenik za slamku hvata se, mislivši da je tu izlaz. Iako je to nešto najgore što je mogao da uradi, smatra to jedinim mogućim rješenjem, sve do trenutka dok se ne suoči sa posljedicama. Glavna junakinja Milica usled neiskustva i neiskvarenosti, pada u kandže iskusnog i „prevejanog“ starca, i njen se život zatim pretvara u pakao.

Milica se nije svjesno promijenila, ali su je dolaskom u razvijenu sredinu punu opasnosti, okolnosti promijenile. Ipak, na kraju romana uspijeva da oživi svoje moralne vrijednosti i svoju savjest.

Šta vas inspiriše u radu?

- Najveća inspiracija u ovom romanu su mladi ljudi kojima je ponekad potreban pravi savjet i pomoć u odrastanju. Zbog stalnog kontakta sa učenicima kritičnog uzrasta, uočavala sam promjene na njihovim licima i ponašanju, i osjećala silnu želju da im pomognem razgovorom. S obzirom da je vrijeme nastave i

boravak u školi ograničen, nekad sam u nemogućnosti da tu želju sprovedem, pa sam odlučila da u vidu ovog romana doprem do onih mladih ljudi kojima je stalo do mišljenja iskusnijih.

Ovim romanom ponudila sam jednu sliku, ili samo jednu projekciju društvenog života, od one kakva je ona u realnosti. Pokušala sam, da se bez ustezanja, svim srcem obratim čitaocima na lak, jednostavan i ubjedljiv način, da doprem i do djeteta, kao i do zrelih, formiranih ličnosti.

Šta nedostaje današnjim generacijama?

- Motivacija, kreativnost, druželjubivost - materijalni faktori, kao odraz opšteg stanja u društvu, a najveći razlog nedostatka ovih navedenih osobina je ekonomska situacija, nezaposlenost i nedostatak perspektive. Ako bismo malo bolje zavirili u duše naših srednjoškolaca, upravo bi otkrili manjak želje za uspjehom, jer su nažalost

rijetki oni koji danas uspijevaju.

Vaša poruka za kraj?

- Omladina mora da nauči da pronalazi zadovoljstvo u sitnim stvarima, jer ih velike želje odvođe do takvih situacija koje izmiču kontroli kada se najmanje nadaju.

Ovim romanom želim da opomenem da je samo jedan korak od mirnog života i lijepih snova, do pravog pakla koje donose sa sobom poroci i kriminal.

Mladi donoseći pogrešne odluke mijenjaju život, ali moraju biti jaki i naći načina da prevaziđu probleme tražeći uzroke zbog kojih su zapeli u njih.

Na kraju bih željela da poručim mladima da pokušaju srcem da odluče što je za njih dobro, da bi dobro za kojim im je zadržalo srce postalo život koji je dostojan čovjeka.

Razgovor vodila: *Valentina Radonjić, prof.*

LIDER BISERI

Smeh je sredstvo za smirenje bez negativnih efekata.

- *Sandra: „Kakva mi je kosa?“
Tijana: „Ekstra, baš mi se sviđa, kao puž sa sirom!“
(Sandra Mandić i Tijana Grubač)*
- *Stefan: „Možemo li da donesemo formulu na pismenom?“ Profesor: „Ne!“
Stefan: „Dobro, onda ćemo auto.“*
- *Samir:... „Reci joj da me cimne na fiksni.“*
- *Daria Trivić: „Šta je to kandilo?“*
- *Prof. Nata: „Ti, drugi, kako se zoveš?“
...(ćutanje)
Prof. Nata: „Stefane!“
Stefan: „Pa, Stefan se zovem.“*
- *Prof. Valentina: „Ako ne prekinete priču, udaljiću vas sa časa!“
Učenici: (ćute, niko ne progovara)
Profesorica: „Ko je danas odsutan?“
Učenici: (ćute)
Profesorica: „Zašto niko ne odgovara?“*
- *Učenici: „Pa, upravo ste rekli da ako neko progovori da ćete ga udaljiti.“*
- *Prof. Branka: „Za koju državu možemo reći da je demokratska?“
Jovana: „Sutomore.“*
- *Ana: „Danas je baš loš dan.“
Prof. Branka: „Danas je utorak.“*
- *Profesor: „Kada je nastala Ilijada?“
Učenik: „U devetnaestom vijeku.“*
- *Profesor: „Pitaću vas jedno pitanje na koje sigurne ne znate odgovor.“
Učenici: „Onda nemojte ni da nas pitate.“*
- *Profesor: „Znate li vi osnovnu kulturu?“
Učenik: „Taj predmet nismo nikad imali.“*
- *Profesor: „Kako se zove pismo koje su sastavili Ćirilo i Metodije?“
Učenik: „Alfabet.“*

KIK BOKS

Kik boks je borilački sport koji je nastao u SAD-u. U njemu razlikujemo nekoliko disciplina: lajt - kontakt, kik - lajt, lou- kik, ful - kontakt i K- 1.

Kada pomenem ovu vrstu sporta, ljudi uglavnom pomisle na njegovu nasilnu stranu, međutim, pogrešno je ovaj sport gledati iz tog ugla. Osnovni cilj kik boksera je nadvladati protivnika brzinom, spremnošću i tehnikom, pa tek onda fizičkom snagom.

Ljudi koji se bave ovim sportom uglavnom su smireni i poprilično, kako mentalno, tako i fizički jaki. Još jednom bih istakao da ovaj sport prvenstveno razvija duh i samokontrolu, pa tek onda tijelo. Zato se može reći da su kik - bokseri tako otporni i jaki!

Kik boks treniram četiri godine u klubu "City Stars," i na mnogim takmičenjima sam postigao sjajne rezultate. Za moj uspjeh je djelimično zaslužan trener Enis Pupović koji mi maksimalno pomaže tokom priprema za takmičenje. Moj prvi meč bio je 2011. godine, gdje sam nakon napornih priprema osvojio zlatnu medalju. Najbolje rezultate sam zabilježio u 2012. i 2013. godini. Od ukupno devet mečeva, osvojio sam sedam zlatnih i dvije srebrne medalje.

Od samog početka treniranja dajem sve od sebe, bez pomisli da odustanem. Svakodnevno treniranje i maksimalna posvećenost kik - boksu, od mene su formirali borca koji predstavlja veliki izazov za protivnika. Cilj mi je da budem još bolji, što i ostvarujem svakom novom pobjedom.

Sljedeće takmičenje očekuje me u Melburnu, poslije čega treba da budem domaćin na takmičenju pod nazivom: "Budva open". Uz veliki trud i napor nadam se dobrim rezultatima, a na meni je samo da treniram i dajem sve od sebe.

Mirza Alihodžić, I-2

KARATE

Karate (karatedo) na kineskom, što znači put prazne ruke, ili na japanskom - prazna ruka, označava u stvari borbu golim rukama, bez oružja. Nastanak ove vještine vezuje se za kineskog monaha Tamiši Bodidarma koji je uputio monahe manastira u posebna vježbanja, kako bi izdržali duga i naporna meditiranja.

...Upravo zato što razvija i duh i tijelo i time jača i samopouzdanje, ovim sportom počela sam da se bavim od svoje jedanaeste godine. Treninzi su šest puta nedjeljno i traju po dva sata. Sve svoje obaveze postižem dobrom organizacijom i marljivošću, a pokretač svega je naravno - želja za uspjehom.

Učestvovala sam na brojnim takmičenjima u Sarajevu, Budvi, Podgorici, Beogradu, Bukureštu, itd. Osvojila sam sedam zlatnih medalja u kategoriji junior (braon pojas), sedam pehara, četiri srebrne i četiri bronzane medalje. Posebno bih izdvojila zlatnu medalju koju sam osvojila u Beogradu; ona mi je nekako najdraža.

Pošto sam inače po prirodi temperamentna, ovaj sport mi daje osjećaj sigurnosti. Na saznanje da treniram karate, moja okolina reaguje pozitivno i ponekad iznenađeno, jer pripadam nježnijem polu. Ipak, mislim da on ne umanjuje ženstvenost, a dokaz za to su brojne uspješne djevojke i žene, čiji izgled i karakter govori više od riječi.

Na kraju bih poručila drugima da bi više vremena trebali posvetiti zdravom načinu života, opredijeliti se za onaj vid rekreacije koji nama odgovara, jer samim tim bivamo srećniji, raspoloženiji i spremniji za nove izazove koje nam život nudi.

Andrijana Glavanović, II-5

TEKVONDO

Tekvondo je vrsta borbe bez oružja, i znači "tae"- noga, udariti nogom, uništiti nogom. "Kwon" je ruka, udariti rukom, ili uništiti rukom, a "do" znači put, ili metod. Nastao je kombinovanjem različitih borilačkih stilova, koji su tokom 2000 godina postojali u Koreji. Najstariji podaci o tekvondo - u datiraju oko 50 godina p.n.e. Otac tekvondo-a je general Choi Hong Hi koji je 1957. godine preinačio ime sporta upravo u ovaj naziv, jer se sve do tada njegovo ime mijenjalo iz razloga što su postojale različite škole koje su njegovale različite oblike borbi. Na Olimpijskim igrama 2000. godine u Sidneju, tekvondo postaje olimpijski sport.

Glavne karakteristike ovog sporta su atraktivni nožni udarci, posebno u skoku, blokovi i eskivaže. Borba se sastoji iz tri runde po dva minuta, i završava se nokautom, diskvalifikacijom, ili prebrojavanjem bodova na kraju.

Ova borbena vještina razvija moralne vrijednosti, jer podjednako radi i na razvoju tijela i uma.

U srcu grada Bara, baš u domu učenika."Dušan Marović", učeničke dane provodi naš maturant, a budući profesionalac i sportista Rašović Lazar...

Lazar nas je kroz par rečenica uveo u njegov način treniranja, zašto, kako i zbog čega je počeo da se bavi baš ovim sportom.

...Učim u Srednjoj poljoprivrednoj školi, smjer Veterinarski tehničar i četvrta sam godina. Živim u Podgorici, pa i preko nedjelje moram putovati zbog treninga. Tekvondom se bavim od 12 godine, a ono što me je zainteresovalo da se njime bavim su video snimci poznatih tekvondo boraca koje sam gledao na internetu. Moji uzori su Servet Tezguli i Stiven Lopez, koji su bili osvajači mnogobrojnih olimpijskih i svjetskih igara. Zatim je uslijedila jaka želja da postanem borac kao i oni, iako ni sam baš nisam vjerovao u to. Kako sam se svakim danom trudio da se moj san ispuni,

uslijedili su i rezultati. Postajao sam sve uspješniji! Moje prvo takmičenje je bilo na Državnom prvenstvu Crne Gore, gdje sam predstavljajući svoj klub "Budućnost" iz Podgorice, osvojio drugo mjesto. Tada sam imao dvanaest godina i već sam stekao pozornost određenih ljudi. Onda su uslijedila i druga takmičenja na kojima sam takođe bio uspješan, gdje sam osvajao opet prva i druga mjesta, kao npr. na Međunarodnom turniru u Srbiji 2010. godine - prvo mjesto; Trofeji Beograda - drugo mjesto ...Trenutno sam najmlađi senior u ovom sportu u Crnoj Gori i imam crveno - crni pojas.

Ovaj sport je dosta grub i rizičan, i preporučio bih ga jedino onima koji su spremni za ovakvu vrstu izazova. Naravno da se podrazumijeva i to da ga nećete zloupotrijebiti, i da ćete ga koristiti jedino u samoodb-rani.

Sara Prcakov, IV-2

ODBOJKA

Odbojku je izumeo Vilijem Morgan (1870-1942) u gradiću Holioku (država Masačusets). Nakon što je diplomirao na Springfield Koledžu, dobija mjesto direktora fizičkog vaspitanja u državi Masačusets. Na konferenciji u Springfieldu, prvi put javno demonstrira ovu igru, tako što je složio dvije ekipe od pet igrača koji su prije konferencije odigrali utakmicu. Morgan je tada naveo da je ova igra predviđena za dvoranu, ali da se može igrati i na otvorenom. U igri je moglo učestvovati neograničen broj igrača, a glavni cilj je držati loptu u vazduhu, iznad mreže, s jedne na drugu stranu. Igra je tada zvanično prihvaćena i nazvana "Volleyball". Ovaj sport obiluje brzinom i svestranim pokretima tijela, pa se od igrača očekuje sabranost, brze reakcije i trenutna snalažljivost.

...Čim sam se počela igrati, među omiljenim igračkama mi je bila lopta, a malo kasnije odbojkaška lopta. Sa osam godina počela sam da treniram u O.K. "Luka Bar", gdje mi je trener bio Rajo Šćepanović. Imala sam ogromnu volju za uspjehom, i naravno, nisam pomišljala nikada da odustanem. Kada je osnovan O.K."Galeb", i moj trener prešao u njega, odlučila sam da i ja tamo nastavim dalje. Trenizi su postali češći, intenzivniji i zahtjevniji, što sam i prihvatila, jer sam inače takmičarskog duha. Sada igram u kategoriji kadeta, gdje smo i prvaci Crne Gore bez ijednog poraza, a nadamo se da ćemo to opet biti u 2014. godini i osvojiti zlato.

Na Međunarodnom turniru u Šibeniku koji se održao 29-30.06.2013.

godine, osvojili smo drugo mjesto. Na prvenstvu Crne Gore održanom u junu 2012.godine, osvojili smo treće mjesto, a na prvenstvu CG u maju 2013.godine, osvojili smo prvo mjesto i zlatnu medalju.

Ovaj sport bih preporučila drugima, jer prije svega dobijate znatnu fizičku kondiciju, družite se, putujete i naravno, ako ste uporni - pobjeđujete.

Aleksandra Golubović, I-4

ATLETIKA

Atletika je jedna od temeljnih i najraširenijih sportskih grana koja obuhvata trkačke, bacačke i skakačke discipline. Zbog svoje sveobuhvatnosti zovemo je kraljica sportova! Atletskim vježbama stiže se fizička snaga, izdržljivost, brzina i okretnost, a učvršćuju se svojstva volje kao što su hrabrost, odlučnost i upornost.

Discipline atletike odlikuju se motoričkim kretanjima koja se uspješno mogu primjenjivati u toku obrazovnog procesa ili kroz druge oblike vježbanja, pomoću kojih se značajno utiče na podizanje opšte psihofizičke sposobnosti pojedinca. Atletika je polazište i temelj za sve ostale sportove. Od 1896. godine uključena je u redovni program Olimpijskih igara.

Naš najbolji sportista – Milan Nikolić

Počeo sam aktivno da se bavim sportom još prije pet godina. Tada sam trenirao odbojku, gdje sam bio veoma uspješan i čak proglašen za najboljeg libera u Crnoj Gori u kategoriji pionira. Početkom 2012. godine treneri iz Atletskog kluba "Mornar" su vršili testiranje u OŠ "Meksiko" i procijenili da sam posebno talentovan.

Od tada svakodnevno treniram i pripremam se za početak takmičarske sezone za 2014. godinu. Prošle godine sam postigao rezultate sa kojima sam posebno zadovoljan. Bio sam seniorski i juniorski reprezentativac Crne Gore u disciplinama od 100 do 400m. Takođe sam bio najbolji junior na 400m. Mislim da je to moja najbolja disciplina i da su moji budući planovi upravo vezani za nju.

Očekujem da ove i naredne godine ispunim norme za Prvenstvo Evrope za juniore, kao i uspjeh na Prvenstvu Balkana za juniore i seniore. Naravno, za sve ovo je potrebno ozbiljno raditi i svakodnevno trenirati.

Priredili: Milan Nikolić, II-3 i Božidar Ičević, prof.

UTISCI SA POP REEFERA

PROFESOR SAV SVOJ RADNI VIJEK PROVEDE U ŠKOLI, PEKAR U PEKARI, GLUMCU JE CIJELI ŽIVOT GLUMA, MUZIČARU - MUZIKA, A NAMA - POMORCIMA, ŽIVOT JE „BROD“.

Svaki susret sa brodom, nama je od velikog značaja. Svi mi imamo želju da pođemo na što veći broj različitih brodova, da saznamo što više o njima i upoznamo što više ljudi pomoraca.

Učenici brodomašinskog smjera imaju čast da uz veoma dobrog profesora i čovjeka Božidara Ičevića za vrijeme prakse posjete mnogo brodova i svaki put nauče mnogo novih i poučnih stvari.

Brod koji smo najviše posjećivali je Pop Reefer. To je jedan od rijetkih brodova koji plovi pod crnogorskom zastavom. Na tom brodu se može mnogo toga naučiti jer je specifične konstrukcije, uključujući same mašine i razne uređaje. Mi smo sa tog broda naučili mnogo, ali najviše o jednom čovjeku koji nas je oduševio svojom pričom...

Kao i prethodnih dana, kada smo dolazili na praktičnu nastavu i danas smo obrađivali jedan od sistema mašinskog kompleksa, a to je bio sistem regulacije rada glavnog motora. Ali, nas učenike nije toliko interesovalo sve ovo, koliko nas je zaintrigirala priča staroga kapa makine - upravitelja stroja, koji je plovio čak punih šezdeset godina.

Njegova plovidba vezana je za davnu 1954. godinu i brodove male obalne plovidbe, da bi kasnije to bili brodovi poput onih iz Prekookeanske plovidbe i dva broda koja je posebno istakao, jer je na njima proveo najviše vremena – Bar i Rumija. Kada su uvođenjem sankcija

nastala teška vremena i kada se pritom ugasila flota Prekookeanske plovidbe, snalazio se otprilike kao i ostali pomorci – ukrcavanjem na brodove stranih zastava u svojstvu prvog oficira stroja.

Kako je prije desetak godina crnogorska kompanija Fab Live kupila brod Pop Reefer, od tada je stalno ukrcan na njemu kao upravitelj stroja. Iako ima osamdeset godina osjeća se veoma dobro, jer, kako kaže, boravak na njemu mu uliva dodatnu snagu i volju za životom. Da li zbog tolikih godina plovidbe ili nemogućnosti da se jednostavno prilagodi nekom drugom ambijentu, tek more i brod su mu „ušli u krv“.

Gospodin Savo Petrović je nama učenicima ovom pričom otvorio neke druge vidike i zaista možemo reći da nam je bila čast razgovarati sa njim. Svako od nas je u tim momentima priče poželio da bude toliko dosljedan, čvrst i samostalan kao što je bio on. Taj neobični starac poput onog iz Hemingvejevog romana „Starac i more“, ulovio je naše mlade duše svojim životnim iskustvom i stoga vjerujem da će nam ovo poznanstvo sa njim ostati vječno u sjećanju.

Eldin Škrijelj, III-4 i Božidar Ičević, prof.

CRMNIČKO VINO

U selu Brijeg u Crmnici, nalazi se skriveno od vremena i ljudskih pogleda malo nalazište kristala boje vina - minerala granata. Granati su veličine zrna bibera, imaju 16 ravni (faseta) sa satelitom, svaki je isti, i pripada grupi spesarini.

Po predanju, još u starom vijeku, u vrijeme berbe grožđa, prvo istočeno mlado vino nosila je djeвица u vrču, i prospala ga u šumi u znak zahvalnosti boginji zemlje. Djevojku koja je nosila vrč čuvenog vina na glavi, zatekla je noć na putu ka odredištu. Ni mjesečina joj nije mogla osvjetliti put i djevojka je zalutala. Našavši se u nepoznatom predjelu, punom tamnih sjenki, djevojka se od straha sledila, vrč se razbio, a na mjestu prosutog vina, utroba zemlje je iznjedrila granate boje crnoga vina.

Dotadašnja tradicija je prekinuta, i stvorena je nova - da se kao amajlija plodnosti dobrog roda grožđa, sakupljaju kristali granata, i čuvaju u prvom natočenom vrču mladoga vina.

Crmnica je već više od pet vjekova mjesto gde se proizvodi autohtono vino, ili loza Vranac, i to čuveno - crmničko vino.

Vranac je temperamentno i skladno crveno vino, a nastalo je miješanjem više autohtonih sorti crnog grožđa iz crmničkog vinogorja. Ostale finese dale su sorte poput Kratošije do 10% i Cabernet Sauvignon u manjoj količini, kao treća vrsta u ovom vjenčanju prinčeva crvenih vina. Izbalansiran je mekoćom i postojanošću aroma, i pripitomio podivljale tanine kojima su sve tri sorte u ovom vinu prebogat.

Crmičko vino je izvanredan komplement loka-

lnim jelima, a isto su tako poznata i njegova blagotvorna dejstva na zdravlje. Poznato je da vino sadrži razne minerale - fosfor, gvožđe, potasium, glycerinsulphur, kalcijum, zavisno od sastava zemljišta gdje su loze posađene...

Da je vino zaista izuzetno piće i da pored toga što uveseljava i liječi, ono i spaja ljude, jer korijen riječi "vino" potiče iz sanskritskog jezika, odnosno riječi "vena", koja znači - prijateljski.

Vino opušta, podstiče iskrenost, jer se ljudi uz njega oslobađaju maski i lažnih predstava o sebi samima i uz ovu božansku kapljicu postaju ono što u stvari jesu, pa otuda izreka: "In vino veritas", ili „U vinu je istina“.

U hrišćanskoj crkvi prilikom primanja pričesti, pogača se zaliva vinom. To simbolički označava Isusovu krv i vjernici ga uz najdublje poštovanje i zahvalnost primaju kao Božji dar. Odatle vjerovanje da je vino božansko piće.

Koje to blagotvorne sastojke sadrži crmnički Vranac?

Posle Francuza, postali smo jedna od prvih zemalja u svijetu koja ima svoje "vino za srce" - Vranac Pro Corde. U ovom vinu nema nikakvih dodataka. U njemu je posebnim tehnološkim postupkom samo povećana koncentracija proantocijanidola koji su prirodni sastojci grožđa, a imaju moć da - vezujući slobodne radikale - blagotvorno djeluju na ljudski organizam.

Grožđe sadrži antioksidanse koji djeluju protiv slobodnih radikala i onemogućavaju da dođe do oštećenja ćelija. Seme grožđa je poznato po

visokom sadržaju antioksidanasa, koji štite srce i krvne sudove. Da bi se ostvario pozitivan efekat vina na organizam, savjetuje se upotreba 1-2 čaše vina dnevno, jer više od toga može imati štetan efekat na druge organe.

Smanjenje srčanih oboljenja – smatra se da flavonoidi u crvenom vinu smanjuju “loš holesterol” u krvotoku i povjećavaju “dobar holesterol”. Grožđe sadrži materije koje štite krvne sudove od oštećenja, jačaju kapilare, sprječavaju oksidaciju masti i nastanak infarkta srčanog mišića. Takođe, komponente iz grožđa stabilišu venske krvne sudove i smanjuju rizik za razvoj proširenih vena, smanjuju arterosklerotske plakove - nagomilane masti na zidovima krvnih sudova.

Zaštita od kancera - rezveratrol smanjuje incidencu tumora i sprečava rast ćelija raka. Čaša crvenog vina dnevno smanjuje na pola rizik od nastanka raka prostate kod muškaraca.

ANEMIJA - se ogleda u stalnom umoru, vrtoglavici i ponekad krvarenju. Iličkovići su propisivali

“dva putijera” (čaše) vina od “Godinjskih loza”, ili drugih “zasađenog na pržinavom zemljištu”. Dalje se bilježi da je primjećeno da ovo vino ima nešto što ga čini djelotvornijim, a to je mineral gvožđa koga ovdje ima u većim količinama.

Zanimljivosti:

Natpis sa jedne grčke amfore za vino glasi: „Napuni praznu čašu, isprazni punu - ne ostavljaj je nikad ni punu ni praznu“.

U Egiptu, u vrijeme faraona Tutankamona (nekih 1300 godina p.n.e.), “običan svijet” je pio samo pivo. Vino je bilo rezervisano samo za višu klasu.

Prosječan broj grozdova koji je potreban da se dobije boca vina je 600 zrna.

Vino ima toliko hemijskih jedinjenja da se smatra složenijim i od seruma krvi.

Vino ima skoro isto onoliko kalorija koliko i jednaka količina soka od grožđa...

Darko Pajović, IV-2

MASLINIJADA

Tradicionalna manifestacija “Maslinijada”, održava se svake godine 30.novembra, i tako već dvanaest godina okuplja goste iz raznih zemalja i ljubitelje masline.To je jedan od ljepših događaja u Baru, tačnije Starom gradu, gdje veliki broj ljudi dođe da uživa u lijepom ambijentu i pozitivnoj atmosferi koja je uočljiva na licima posjetilaca.

Naša škola je takođe imala svoj štand među mnoštvom ostalih, koji su se protezali duž čitave starobarske čaršije. Na njima je bilo dosta toga za degustiranje, a ono što smo mi kao učenici primjetili, to je radoznalost i zadovoljstvo na lici-

ma prolaznika koji bi zastajali s vremena na vrijeme da nešto probaju. Naše je bilo da ih toplom dobrodošlicom, kao pravi domaćini, ponudimo sa nekim od naših proizvoda. Zauzvrat smo dobijali pohvale, i to nam je bilo dovoljno.

Još nešto je doprinijelo prijatnom ambijentu i opštem raspoloženju – starogradska muzika sa svojim najboljim orkestrima i pjevačima.

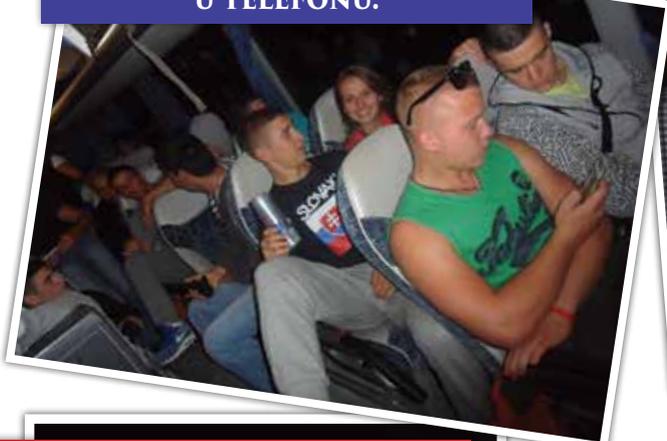
Uvjeren sam da će naši dugogodišnji posjetioci iznova dolaziti, i da će i ubuduće biti ovako dobra organizacija.

Irma Kuč, IV-5

MATURSKA EKSKURZIJA

NIJE SVE U SNAZI IMA NEŠTO I U TELEFONU.

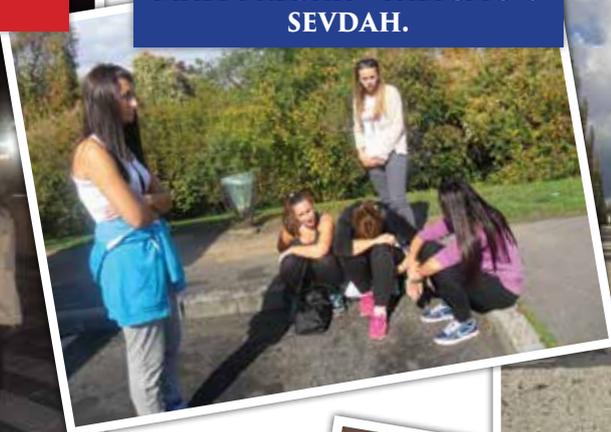
DRUŽENJE U DISKOTECI.

KO JE PROFESOR A KO UČENIK?

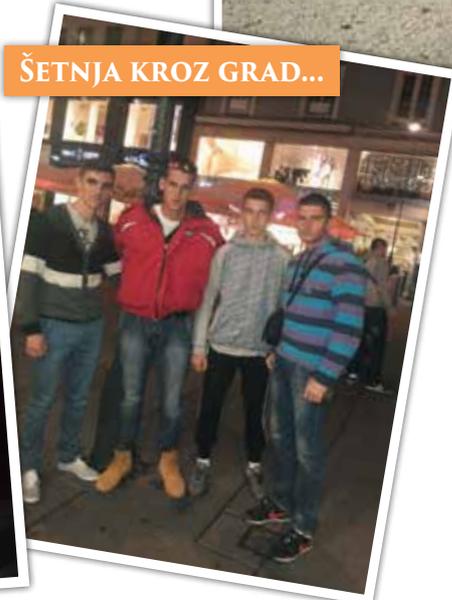
MALI PREDAH - PALI SMO U SEVDAH.

ŠETNJA KROZ GRAD...

DJEVOJKE KOJE SU OSVIJETLILE OBRAZ!

MATURSKA EKSKURZIJA

BUDIMPEŠTA - PRAG - BEČ

ŠETNJE, DRUŽENJA, DISKOTEKE -
OPET BI SVE ISPOČETKA.

BRODOMAŠINCI - OPUŠTENI

PROF. VUČKO I VULE

EKSKURZIJA

TRIO FANTASTICO

IZMEĐU NAUČARIMA I
BRODOMAŠINACA - BIRAM
MEĐEDA

ODMOR NAKON ŠOPINGA

NAUČARIMA JE OVO PUTO-
VANJE JEDNO LIJEPO ISKUST-
VO

BUDIMPEŠTA - PRAG - BEČ

POSJETA PJESNIKA POVODOM DANA MASLINE

Dana 25. novembra, u zbornici za nastavnike organizovan je prijem pjesnika koji su se okupili povodom „Dana susreta pod starom maslinom“. Rade Glušac tom prilikom predstavio nam je Mehmeda Đedovića, Violetu Jović, Dušana Pop Đurđeva, Bosiljku Pušić i Dragomira Ćulafića. Ovim člankom obilježićemo njihovu posjetu našoj školi i prenijeti Vam naše utiske.

Ovom malom, ali odabranom skupu, umjetnik Rade Glušac predstavio je za početak pjesnika Mehmeda Đedovića. On je bosansko-hercegovački pisac. Piše prozu, poeziju, književnu kritiku, eseje i novinske članke. Pročitao nam je odlomke iz njegove zbirke pripovjedaka: „Bosanska riječ“, i pjesme koje su nas odmah oraspoložile i učinile da zaboravimo na vrijeme.

Nakon njega predstavio nam je Violetu Jović srpsku književnicu koja živi i radi u Nišu. Nagrađivana je za književnost i slikarstvo.

Ona je uporedila sebe sa pjesnikom beskućnikom, kao nekoga ko putuje i uvijek se želi vratiti u svoj rodni kraj. U njenim pjesmama provejava ljubav prema svojoj porodici i rodoljublje.

Sljedeći pjesnik bio je Dušan Pop Đurđev. Piše satiru, poeziju za mlade, a bavi se i vizuelnim istraživanjima. Živi i radi u Novom Sadu. Direktor je Zmajevih dječijih igara.

Dok je čitao svoju poeziju, shvatila sam da duhoviti pjesnik želi da se približi mladima, prvenstveno onima koji rijetko čitaju. On svoju poeziju na suptilan način približava erotici. Njegove šaljive pjesme su nas sve nasmijale. Ostavio je veoma pozitivan utisak na prisutne.

Nakon njega je predstavljena Bosiljka Pušić. Rođena je u Ćupriji, a radila je u hercegovačkoj srednjoj školi kao profesor srpskohrvatskog jezika. Do sada je objavila tridesetak knjiga, ogledajući se u različitim književnim žanrovima. Svaki njen roman nagrađen je nekom od prestižnih nagrada u regionu. Danas živi i radi u Herceg-Novom.

Ona nas je vratila u doba Kralja Nikole svojim pjesmama o jahti „Sibila“. Za nju je rekla da „nema u njoj laži ni jedne mrve“. Pjesmu o Vladimiru i Kosari, legendarnim ličnostima o kojima svi znamo, napisala je vezujući se za tematiku njihovog tragičnog završetka: „Ulazim u sjenku onog koga nema“. Upravo ovom pjesmom nam je pokazala da je Sv. Jovan Vladimir i dalje prisutan među nama.

Posljednji pisac je Dragomir Ćulafić iz Luga kod Andrijevice. Završio je Filozofski fakultet i radio kao profesor, a sada je na mjestu direktora biblioteke „Laza Kostić“ u Beogradu. Piše pjesme, novele i romane. Njegove pjesme i priče prevedene su na nekoliko jezika. Nekoliko njegovih pjesama je i komponovano. Kako je rekao, ljubav prema poeziji je uslijedila nakon čitanja poezije Branka Miljkovića

čiju je pjesmu: „Ljubav poezije“ i prepjevao. On je jedan od onih koji svoj zavičaj nikada ne zaboravlja i uvijek mu se rado vraća. Stoga pjeva i o „svojim jabukama“ koje ga asociiraju na djetinjstvo. Pjesnik je pomenuo i svoju omiljenu poemu jer ga ona najbolje opisuje i dio je njega: „Još me ima“, ali, pošto je poema previše duga, nije je recitovao čitavu. Na moju inicijativu, jeste jedan dio na kraju. Bila je upravo takva kakvom je on opisao - originalna, buntovna i ponosna.

Posjeta ovih neobičnih i nadarenih ljudi je ostavila jako lijepe utiske na nas učenike. Vreme nam je brzo proteklo i čini mi

se da nijesmo imali priliku čuti sve ono što su pjesnici još imali reći. Lijepo je što imamo takvo blago ljudi koji će se pamtili kroz njihove riječi. Kao što je neko od njih i naveo: „Vi ćete nas uvijek voditi kroz naše riječi bivše“. Njihove pjesme, poeme i priče koje smo ovom prilikom čuli će ostati u našem sjećanju zauvijek.

Ovim sastavom želimo da ovjekovječimo posjetu Mehmeda Đedovica, Violete Jović, Dušana Pop Đurđeva i Dragomira Čulafica u našoj školi. I naravno, da im se zahvalimo na posvećenom vremenu i kažemo da su ovdje uvijek dobrodošli.

Sara Avdić i Eldina Pepeljak, IV-1

LITERALNI RADOVI UČENIKA

O svemu mi pričaj.
O proleću i buđenju cveća, u snovima tek
probuđenog medveda,
Spomeni i o sebi po koju. Onako usput, nek se nađe.
Al ne pričaj o ranama,
O ožiljcima koji još uvijek zarastaju. Ne pričaj ni o
čemu što ostavlja trag.
Ne želim da čujem, nijedan razlog zašto ti više
nisam drag.
Nekako, još uvek nisam spreman na to.
Ali, jedva čekam dan kada ću zatvorenih očiju,
zaspati ponovo.
Možda je to savest što mi ne da oči sklopiti. Pričaj
mi mila.
Svaku tvoju reč moja će duša upiti.
O svemu mi pričaj.
O kratkim danima koje najavljuju duge noći,
O šarenilu boja, al nemoj o ranama,
Nemoj o putu na koji nisam spreman poći.
Premali je ovaj kofer moj, da podnese, mila
Toliki teret tvoj.

5.decembar 2013.

Ne, nemojte me shvatiti pogrešno. Sasvim je u redu.
To što živim u istom gradu, a drugi vazduh dišem,
Što spavam više od vas, a ni ne prilazim snu,
Što od dve ruke i treću pružam. U redu je.
Nemojte misliti da se budim, samo naglašavam da
je sve u redu.
To što u mojoj pepeljari ima više dogorelih
opušaka, nego u vašim albumima slika,

Mirišem na dim i ogledalo ne koristim skoro nikad
(sem kad prilika zahteva to).
Hladnoća u mojim kostima toplija je od vaših reči.
Ne, ne brinite. Neću još mnogo toga reći, mada...
Imala bih još mnogo štošta.
Sasvim je u redu. Možda ja ne pripadam vašem
svetu.
A znate šta?... Ni vi mom uopšte ne pripadate!

Putuješ kroz vrijeme, u mom sjećanju.
Putuješ kroz slike, na zidovima moje sobe.
Ja dišem, uzdahom te prisiljavam, pišem,
A o čemu drugom bi, da nisi ti.

Ti si moj zov,
ono sunce što jutrom mi misli uznemiri.
Ona čudna, mirisna nota.
Ti si ono što me dijeli od smrti,
koliko i od života.

I ne mogu da izaberem put, ako ne vidim znak,
Ne mogu da osjetim tu slabost, jer dala si mi razlog
Da cijeli moj život budem jak.

I da mi sjećanje izblijedi,
zidovi se poruše, ja ću i dalje disati.
A dok te vazduhom prisvajam,
bićeš moja, jer ću pisati.

Milijana Jocić III-2

RAZGOVARALA SAM SA ANDREASOM SAMOM

Malo je pravih riječi kojima se može opisati životno djelo Danila Kiša, jer je previše vrijednosti koje treba izreći. Te vrijednosti grade za Andreasa mučno, a ujedno i najsretnije životno doba – djetinjstvo.

Baš kada sam o tome razmišljala dok sam sjedela u parku čitajući “Rane jade”, i slušala veseli cvrkut ptica koje su prelijetale sa grane na granu, primjetih neobičnog čovjeka kako ide ka meni. On sjede na klupicu pored mene. Pogledah ga, i nezainteresovano nastavih da čitam. U tom trenutku, njegovo lice mi se učinilo poznato, ali me nije bilo briga jer mi se knjiga jako dopala. Odjednom, shvatih da portret sa korice knjige nevjerovatno liči čovjeku koji je sjedio pored mene. Kada je vidio moje iznenađeno lice, dok sam upoređivala sliku sa korice knjige i njegovo, samo se blago nasmijao. Upitao me je:

-Da li ti se sviđa?

Ja sam sa nevjericom jedva uspjela da ga upitam:

-Ovo ste vi?

On je uz blag osmijeh odgovorio:

-Da, ja sam. Da li ti se sviđa moje djelo?

Odgovorila sam mu da je to jedna od najzanimljivijih knjiga koje sam pročitala, mada još nisam bila pročitala čitav roman, jer su mi ostale još dvije priče do kraja, koje mi je on u toku razgovora ispričao.

Slušala sam ga veoma pažljivo. Bila sam počastvovana tim njegovim postupkom, i zadovoljno sam ga pratila. Događaji su se nizali jedan za drugim; čas je pričao o psu Dingu koji je ga je spasio kada je upao u rijeku, čas o nestašlucima koje je pravio sa svojim drugarima iz ulice. Ne obazirući se na vrijeme, nijesmo primjetili da je već pao mrak i da su se prve lampe upalile. Njegovo lice je bilo spokojno, mirno, i ja sam upijala svaku riječ koju bi izgovorio. Kada je došlo vrijeme da krenemo, rekao mi je:

-Djetinjstvo prođe veoma brzo, kao i život, zato ga trebamo produžiti sjećanjima, i to sjećanje podijeliti sa drugima.

I otišao je... Tada sam ga posljednji put vidjela.

Od tog događaja prošlo je mnogo godina. Ptice ponove lete sa grane na granu kao nekada. Sjedim na onoj istoj klupi, i u ruci držim svjesku - pišem događaje iz svoga djetinjstva. Možda će jednog dana moji “rani jadi” biti uzor nekome kao što su meni Danilovi.

U mislima mi se provlači njegova poruka da” Djetinjstvo brzo prođe, baš kao i život, i da ga zato treba podijeliti sa drugima”. Nikada je neću zaboraviti. Nemojte ni vi!

Ksenija Alavanja, I-1

ŽENA U DUČIĆEVOJ POEZIJI

Žena Dučiću predstavlja simbol savršenstva, nečeg nedostižnog. Predstavlja ono čemu svi težimo i u stvarnom životu.

U Dučićevom djelu: “Pisma ženi”, očekivao sam ljubavnu pjesmu. Ona to nije bila. Bila je mnogo dublja od toga. “Žena” koju nam je on prikazao u pjesmi nije bila žena. Ona je simbol. Simbol naših težnji. Naših snova. Njemu je to idealna žena, dok nekome drugome to nije. Uopšte, tražiti idealnu ženu, isto je kao i tražiti zakopano blago bez mape, bez dokaza da postoji.

Savršena žena je ideal koji ne postoji, kao i ideal da

smo svi jednaki. Nakon nekog vremena shvatio sam, da, koliko god oni to želeli, to nije stvarno, nije opipljivo, nevidljivo je. Shvatio sam da je to san. Ali, snovi imaju svoju draž. Bez njih čovjek nije čovjek.

...Čovjek bez snova isto je kao pokvareni kompas.

Dučiću žena predstavlja san. Neostvariv. U njegovoj pjesmi mnoštvo je univerzalnih iskaza. Mnoštvo savršenih i životnih poruka.

Savršena žena postoji. U Dučićevoj pjesmi: „Pisma ženi“.

Tomo Vojvodić, III-5

MOLITVA

Na usnama čuvam samo jedno ime, i moja molitva uvijek počinje:

“Samo neka si ti dobro, a meni kako bude”...

S’ prvim zracima sunca, s’ prvim zvucima crkvenog zvona, počinje moja molitva, i sjećanje na onaj dan kada je kiša lila sve jače i jače, a sumorno nebo zajedno sa mnom plakalo suzama gubitnika.

Tada sam gubila; ali je lakše podnijeti gubitak, nego se kajati. Molila sam Svevišnjeg da te čuva, da ti podari sreću, ljubav, da ti da sve ono što ti i ja nijesmo imali.

Sve što srce poželi, spava u molitvama. Koliko puta

sam obećala sebi da se za tebe neću moliti, i na kraju, opet to uradim. Moram... Znam da nemam prava na to, vjerovatno nikada nisam ni imala, ali, dok trajem - moliću se!

Osjetim olakšanje, predivno se osjećam dok se prisjećam tih momenata.

Ovo naše je bilo nešto posebno za mene, nešto što ostaje u srcu zauvijek...

Molim te, Bože, njemu nek’ bude dobro, a meni kako bude.

Vukmanović Dušica, IV-1

PROLAZNOST ŽIVOTA

Polako se budim. U posljednje vrijeme, puno spavam. Treba mi odmor od starosti, odmor od života. Možda mi je ovo posljednja godina, noć ili možda sat. Možda posljednja noć, ali zasigurno najduža. Kostobolja je sve jača. Hoće to kada je kiša. Tražim tablete protiv bolova. Nema ih. Popijene su. Samo prazna ambalaža. Umivam se. Prolazim vlažnim prstima kroz kosu. Gle, otpada mi kosa. Šaka puna sijedih vlasi. Šaka puna jada.

Zaboravih dosta stvari. Zaboravih godine. Zaboravih da sam star. Gledam u ogledalo, ne prepoznajem ovog čovjeka. Ove oči što me gledaju nisu moje, već ovog starca preko puta. Počinje da me hvata panika. Mislim da sam možda poludio pod stare dane. Prepoznajem mladež na obrazu. To sam ja. Ni osmijeh nije što je bio. Osmjeh čovjeka kojem se smrt smije u lice.

Prolazim kroz hodnik: "Ovdje bi lijepo stajala jedna porodična slika. Uramljena u onaj ram od čistog zlata kojeg sam kupio"... I opet mi udari šamar moja starost, moje prokletstvo. Sjedam na kauč. Bol ne popušta. Bole kosti, boli mladost protraćena. Nešto mi ne da mira. Prolazim do ostave. Gledam diplome, priznanja. Moja karijera. Moja karijera ne vrijedi jednu sijedu vlas sa moje glave. Nešto što me pokretalo, davalo razlog za život, sada me goni da se vratim u prošlost. A nije tako kad znaš da si griješio. A griješio sam mnogo.

U Boga nisam vjerovao. U Boga nisam vjerovao... Ovo malo srca što sam imao, pripadalo je Njoj. Volio sam je, a nisam vjerovao. Nisam vjerovao u ljubav plavoookog anđela. Vjerovao sam, ah, u đavola.

Vjerovao sam mu i predao sve što je vrijedjelo. Volio sam je, Bože moj, kako sam je volio! Zaslužio sam sve što sam dobio, a vječno ću žaliti za onim što sam izgubio.

Uхватih sebe da jecam i plačem kao malo dijete. Suza za suzom, klize niz obraze kao dijamanti, jer ti dijamanti su sve što sam znao da prepoznam. Boli me prošlost, boli to što nisam učio na greškama. A te greške platio sam papreno. I svaku sam ponovio. Ponovio, jer nisam znao. Znao da život bez ljubavi ne vrijedi živjeti.

Bojim se. Kako se bojim kraja. Jer sam sam na ovom svijetu. Sav novac mi sada ne predstavlja ništa. Ljubav se ne može kupiti.

Osjećam... Osjećam neko čudno kajanje, jer, mislio sam da ću završiti drugačije. Ali, nije moglo biti drugačije. Novac mi kroz vene tekao je. Mislio sam da mogu kupiti još malo vremena za spokoj duše. Da izravnam dug života koji sam živio u zabludi.

Sve što ima pravu vrijednost ne kupuje se novcem, već čistim srcem, punim ljubavi.

Čitav život mi proletje pred očima. Uzeh upaljač i zapalioh diplomu koja mi je pružila sve i uzela sve. Jer onu najvažniju školu nisam uspješno završio. Zato sada čekam smrt kao jedini spas od života.

Kako je divna svaka kap ove kiše. Poželjeh da je osjetim kad izađoh napolje, znajući da je to posljednji put. Htio bih da mi kapi kiše speru grijeh i pruže utjehu dok čekam kraj.

Tomo Vojvodić, III-5

KO RISKIRA – DOBIJA!

Samo jedan osmijeh može započeti prijateljstvo. Samo jedna riječ može prekinuti svađu. Samo jedan pogled može spasiti stvari. Samo jedna osoba može nam promijeniti život, a da toga nije ni svjesna. Odluke koje donosimo u životu su najteži potezi koje moramo donositi kada je u pitanju izbor između onoga što želimo, i onog što trebamo. Ono što priželjkujemo, nije uvijek pravi i pametni izbor. Neki ljudi žele biti lijepi, bogati, poznati, uspješni.

A šta je pitamo se sa srećom, sa ljubavlju? To je nešto što često nedostaje ljudima. Fali nam samopouzdanja i hrabrosti.

Vrijedi i isplati se u životu kada se boriš za ono što želiš, ali nekada ljudi zbog kojih to radimo njesu vrijedni toga. Ako smo nekada bili razočarani od osobe za koju se borimo, stvari ne mogu biti baš idealne. Jer ljudi se ne mijenjaju, već samo pokažu svoje

pravo lice.

Prepreke, problemi, drugi ljudi nas ne mogu zaustaviti u našem cilju, jedino mi možemo zaustaviti sami sebe. Iz tog razloga u životu imamo prijatelje. Da nas savjetuju, kritikuju, podrže, iznesu svoje mišljenje, otvore nam oči, ukažu na greške, upute na pravi put. Postoje osobe u životu sa kojima dijelimo tajne, razne stvari, ali samo sa jednom osobom dijelimo baš sve.

U nama se kriju tri čovjeka – onakav kakvim bi željeli biti, kakav mislimo da jesmo i kakvi smo zaista. Eh, jedino tog koji nam govori kakvi smo zaista - ne poznajemo!

Rizikuj! Ako dobiješ ono što želiš, bićeš bogatiji. U suprotnom, ukoliko izgubiš, bićeš pametniji!

Klimenta Dževa, IV-1

DRUŠTVO ŠPEDITERA

Društvo špeditera i agenata osnovano je 2012. godine u novembru i čini grupu najboljih đaka iz sve četiri generacije, što podrazumijeva da članovi ne mogu biti učenici koji imaju loš uspjeh i koji imaju neke od disciplinskih mjera.

Naše društvo broji četrdeset tri člana i upoznato je sa planom i programom rada. Posjete carinskim mjestima koje realizujemo zajedno sa profesorima Miškom Mijovićem i Maurom Petranovićem, a koji su ujedno i rukovodioci ovog Društva, omogućavaju nam da steknemo dobru praksu.

Do sada smo posjetili carinski prijelaz: „Sukobin“, gdje nam je održano predavanje i demonstracija: „Otkrivanje opasnih materija i oružja“, i „Otkrivanje opojnih droga“. Zatim je slijedila posjeta Carinskoj ispostavi u Nikšiću i najvećoj ispostavi u Crnoj Gori: „Podgorica“, gdje su se učenici upoznali sa tarifiranjem i tarifskim rješavanjem carinskih postupaka. Tu su imali priliku da vide realizaciju svih devet carinskih postupaka koji su utvrđeni u skladu sa Carinskim propisima Crne Gore.

U planu nam je da posjetimo još neka značajna mjesta za špediciju i carinu u Crnoj Gori, npr. brodogradilište u Bijeloj, Porto Montenegro u Tivtu; Carinsku ispostavu - Kotor i Jadranski sajam: „Budva“.

U maju mjesecu biće organizovan jednodnevni izlet kao nagrada članovima društva, čije će troškove snositi više sponzora.

Očekivanja naših članova su ispunjena jer putujemo, učimo i obavljamo razne edukativne aktivnosti, naravno uz podršku i požrtvovan rad naših profesora, koji nas podržavaju i motivišu za dalji rad.

Irma Kuč, IV-5

REPORTAŽA SA PLANTAŽE

Dana 28.02.2014. obavljena je stručna ekskurzija zajedno sa učenicima Poljoprivredne i Prehrambene struke i prof. Darkom Jelićem, prof. Snežanom Tomić i prof. Natom Konatar u „AD Plantaže, 13. jul“- Podgorica, koje između ostalog posjeduju najveći vinograd u jednom kompleksu u Evropi.

Krenuli smo u petak autobusom u osam sati. Raspoloženje je bilo odlično, iako je sve vrijeme u putu padala kiša. Ipak, to nam nije kvarilo osjećaj zadovoljstva što ćemo uskoro biti u prilici da vidimo ono o čemu su nam profesori pričali.

Kada smo stigli na ogromna imanja, autobusom smo obišli jedan dio koji je obuhvatao nekoliko hektara vinograda, zasada breskvi i maslina. Zatim smo obišli podrum Šipčanik, a nakon toga pogone za preradu, flaširanje i distribuciju vina.

Proces pravljenja vina je za nas učenike bio posebno interesantan, jer podrazumijeva čitav niz radnji koje moraju da se tačno i besprekorno izvrše, da bi se dobio gotov i spreman proizvod - vino.

Plantaže u svojoj ponudi imaju crveno, bijelo i roze vino

koje posjeduje izvanredan kvalitet i specifičan ukus. Izvozi se u preko trideset zemalja svijeta i slobodno možemo reći da je naš brend.

Posjeta Plantaži bila je zaista poučna i interesantna, jer smo iz konkretnih primjera vidjeli sve ono što smo naučili na časovima. Nadamo se da ćemo i ubuduće posjetiti još neke interesantne destinacije, jer mislim da su nama učenicima daleko korisnije od sjedenja u učionicama, barem što se tiče našeg smjera.

Sara Avdić i Eldina Pepeljak, IV-1

Skadarsko jezero: Riznica tajni i kulturnog blaga

Da li u njemu i oko njega ima više života, ili nasljeđa vijekova? Raznolikost njegovog biljnog i životinjskog svijeta, manastiri i utvrđenja, prijestonice. Sve je to riznica i to skoro na 400 kilometara kvadratnih, koja nosi naziv - Skadarsko jezero. Crnoj Gori pripada 60% jezera, dok je ostalih 40% na teritoriji Republike Albanije. Crnogorski dio proglašen je nacionalnim blagom 1983. godine.

Simbol Rijeke Crnojevića je Mostina – kuća i kameni most koje je Ivan beg podigao 1855. godine. Prije balkanskih ratova, Rijeka je bila manufakturni i zanatski centar s nizom proizvodnih djelatnosti i starih zanatlijskih radnji. Ovdje je otvorena prva apoteka u Crnoj Gori, prva radionica oružja, fabrika “Marica” gdje se proizvodio sedef, tj. biser od riblje krtljušti.

Vranjina je slikovito ribarsko seoce na istoimenom ostrvu. Ovdje je centar i sedište Uprave nacionalnog parka. Zahvaljujući svom položaju uz magistralu i danas je prilično živo mjesto, karakteristično po velikom ulovu jezerske ribe koju mještani iznose na pazar.

Tu se nalazi mjesto Rijeka Crnojevića kroz koju protiče istoimena rijeka. Na brdu iznad grada podignuta je 1475. godine tvrđava Obod, gdje je crnogorski

vladar Ivan beg Crnojević 1494. godine osnovao prvu štampariju u kojoj je štampana prva ćirilčna knjiga - Oktoih.

Žabljak Crnojevića je srednjovjekovni grad, utvrđenje blizu ušća Morače u jezero. Istorijski izvori kažu da je osnovan u vrijeme Vojislavljevića. Jedno vrijeme bio je prijestonica države.

Na priobalnom dijelu jezera nalazi se malo naselje - Virpazar koji je, još u vrijeme Petra I Petrovića, bio crnogorski pazar. Danas je Virpazar poznat po Danima vina i ukljeve, koji se održavaju svake godine u decembru. Ova manifestacija se održava na otvorenom, u čast Skadarskog jezera, njegove ribe i crmničkog vina, i privlači veliki broj posjetilaca. Nedaleko od Virpazara je Crmnica, koja je poznata po crmničkom „Vrancu“.

Ptičji raj i stanište endema

Pored ovako raskošnog kulturno- istorijskog nasljeđa, Skadarsko jezero ima jednako bogat i šarolik biljni i životinjski svijet, u kome posebno mjesto zauzimaju ptice.

Zahvaljujući očuvanom ekosistemu i usled nepristupačnosti jezera, naročito uz njegovu močvarnu obalu, Skadarsko jezero je ptičji raj čak za 264 vrste ptica, od kojih su mnoge u najvećem dijelu svoga areala, prorijeđene i ugrožene. Pelecanus crispus ili kudravi pelikan, postao je zaštitni znak jezera i nacionalnog parka. Inače, u svijetu postoji šest vrsta pelikana, a ovaj koga ponegdje zovu i dalmatinski pelikan, jedna je od dvije vrste koje se gnijezde na prostorima Evrope.

Najpoznatiji rezervati su Pančevo oko i Manastirska tapija. Uz mnoštvo biljnih vrsta i bujnu močvarnu vegetaciju tu su i endemi: skadarski hrast lužnjak, zanovijet, srpska ramonda, uskolisni zvončić, buhač, modro

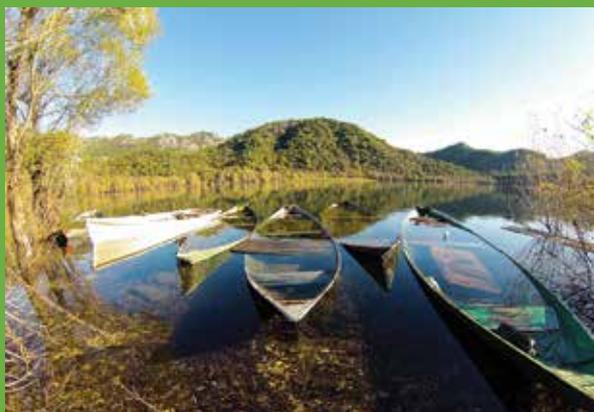
lasinje, nežna kockavica, svilena žutilovka, Huterova papričica, dalmatinski i Tomazinijev šafran, Grisebahova divlja lala, kuglasto devesilje...

Na jezeru i oko njega nalaze se brojna utvrđenja:

- **LESENDRO** - Petar II Petrović Njegoš podigao je 1843. godine na ostrvu u blizini Vranjine, tvrđavu površine oko 3.000 kvadrata. U to vrijeme služila je kao vojnička predstraža za odbranu Rijeke Crnojevića, pa su je često nazivali „ključem od jezera“.
- **GRMOŽUR** - u priobalnom pojasu sela Godinja na ostrvu je 1847. godine izgrađen fortifikacioni (odbrambeni) kompleks nepravilnog izduženog oblika, sa dva ulaza. U vrijeme knjaza Nikole objekat je pretvoren u zatvor. Pošto ni zavorenici ni stražari nijesu znali da plivaju, bjekstvo je bilo nemoguće, pa je zbog toga Grmožur nazvan - crnogorski Alkatraz.
- **TOPHALI** - na istoimenom malom ostrvu, nedaleko od sela Skla u Krajini, nalaze se ostaci masivne srednjovjekovne kule. Ona je štitila prilaz glavicama - ostrvima na kojima su Balšići sagradili manastire. Pretpostavlja se da je nastala u vrijeme njihove gradnje - krajem XIV vijeka.
- **BESAC** - utvrđenje su neposredno iznad Virpazara izgradili Turci posle pada Donje Zete 1478. godine. Zbog svog povoljnog položaja, imalo je značajnu ulogu u sistemu fortifikacija - odbrambenih utvrđenja na jezeru. Između dva svjetska rata u utvrđenju je bila žandarmerijska stanica, a u vrijeme italijanske okupacije tu je bio zatvor.
- **PREČISTA KRAJINSKA** - visoko u zaleđu, kod naselja Ostros u Krajini, nalaze se ostaci najvećeg i najstarijeg manastira na ovom prostoru. Njegovo osnivanje vezuje se za XI vijek i zetskog kneza Jovana Vladimira. U XV vijeku bio je sjedište Zetske mitropolije, koje je u vrijeme Turaka premešteno na Vranjinu. Pretpostavlja se da je manastir srušen početkom XVII vijeka, najezdom vojske skadarskog vezira Sulejmana-paše Bušatlije. Do danas je ostao ruševina.
- **VRANJINA** - Na istočnoj padini poluostrva Vranjina 1233. godine, u vrijeme Nemanjića i prvog zetskog episkopa Ilariona, podignut je manastir Sv. Nikole. Dugo vremena imao je značajnu kulturnu i političku ulogu u zetskoj državi. Više puta je stradao u turskim napadima, da bi 1862. godine bio potpuno srušen. Od srednjovjekovnog kompleksa nema arhitektonskih ostataka. Pred kraj XIX vijeka, knjaz Nikola obnavlja manastir. Njegova zamisao je bila da svoje brojne kćerke, ako se ne udaju, zamonaši u ovom manastiru.
- **STARČEVO** - Najstariji hram među zadužbinama Balšića na jezerskim ostrvima u Krajini je crkva Sv. Bogorodice na Starčevoj gorici. Sagrađena je zajedno sa konakom i pratećim objektima u vreme Đurđa Balšića sredinom druge polovine XIV vijeka

zaslugom starca Makarija, koji je u to vrijeme živio na ostrvu i po kome je ostrvo dobilo ime. Starčevo je u doba svog aktivnog života bio značajan prepisivački centar.

- **BEŠKA** - Nedaleko od Starčeva nalazi se ostrvo Beška (Brezovica), kojim dominira manastir sa dvije crkve. Veća je posvijećena Sv. Đorđu, a zadužbina je Đurđa II Sracimirovića Balšića, s kraja XV vijeka. Manju, Bogorodičinu crkvu, podigla je 1439. godine Đurđeva žena Jelena Balšić, kćerka srpskog kneza Lazara koja je sahranjena na tom ostrvu. Ovaj manastir takođe pamti živu prepisivačku djelatnost.
- **MORAČNIK** - Na ostrvu Moračniku, južno od Beške, Balša III podigao je svoju zadužbinu početkom 15. vijeka. Manastirski kompleks čine crkva Svete Bogorodice, konak, masivna kula i jedna prostorija uz kulu. Posljednji u nizu manastira u krajinskom arhipelagu, Moračnik ima visoku kulu, koja je sa obližnjim snažnim pirgom (kulom) na Tophali služila za odbranu ostalih manastira na ostrvima.
- **KOM** - Na ostrvu Andrijska gora, nedaleko od Žabljaka Crnojevića, Đurđe i Lješ Crnojević podigli su manastir Kom, između 1415. i 1427. godine. U centralnom prostoru hrama nalaze se četiri nadgrobne ploče vladara iz dinastije Crnojevića. Kratko vrijeme na Komu je bilo sjedište Zetske mitropolije. Godine 1831. u ovom manastiru zamonašen je i rukopoložen za arhimandrita Petar II Petrović Njegoš.
- **Benediktška opatija** Svetog Sergija i Vakha na Bojani, je kompleks koji je dosta stradao tokom posljednjeg vijeka, a o njegovoj nekadašnjoj slavi i danas svjedoče dva ktitorska natpisa koja su naručili kraljica Jelena Anžuska i njeni sinovi kraljevi Milutin i Dragutin.

Najbolje je ipak posjetiti ovakva divna mjesta, ili bar neka od njih. Jer zaista vjerujemo, da nigdje na svijetu, osim na Skadru, nije moguće sresti spoj starih, pradavnih vremena i očuvane prirode koja još nikoga nije učinila ravnodušnim. Vjerujemo da neće ni vas!

Sara Prcakov, IV-2

Posjeta Obalnoj radio stanici: “Barradio”

Učenici trećeg i četvrtog razreda Nautičkog smjera, nas tridesetak, sa sjajem u očima smo iščekivali dan kada ćemo posjetiti Obalnu radio stanicu: “Barradio”. Dogovorom učenika i profesora, odlučeno je da to bude 26. februara (srijeda). Cilj ovog jednodnevnog izleta bio je da se učenici upoznaju sa sistemom funkcionisanja i osnovnom namjenom jedne obalne radio stanice.

Obalna radio stanica “Barradio” se nalazi na udaljenosti oko deset kilometara od Bara ka Ulcinju. Kratko putovanje proteklo je u najboljem redu, ali je ipak bilo i onih neizbježnih srednjoškolskih nestašluka.

Služba radio stanice je međunarodnog karaktera, i kao takva je dio Međunarodnog telekomunikacionog - sigurnosnog sistema. Njena djelatnost se obavlja u skladu sa prihvaćenim međunarodnim konvencijama: Konvencija o pravu mora (UNCLOS convention); Konvencija o sigurnosti ljudskog života na moru (SOLAS convention) i Konvencija o traganju i spašavanju na moru (SAR convention) koje je donijela Međunarodna pomorska organizacija (IMO), kao i standardi koje propisuje Međunarodno udruženje za telekomunikacije (ITU).

Vidjeli smo kako izgledaju i funkcionišu najmoderniji uređaji kojima se obavlja komunikacija između obalnih radio stanica i brodova. Radio – operater Nino Nikočević koji nas je ovdje dočekaao, ukazao nam je na sve aktivnosti koje pritom obavljaju, na njihovu svrhu i značaj.

Oprema koju posjeduje ova radio stanica je najsavremenija. Preko nje operateri primaju pozive opasnosti sa brodova i ostalih plovnih objekata koji su ugroženi na moru, nakon čega alarmiraju službu Traganja i spašavanja. Zone odgovornosti koje stanica pokriva su:

A1 (30 nautičkih milja od obalne radio stanice) i zona A2 (do 150 nautičkih milja od obalne radio stanice). U svakoj smjeni se nalaze po dva operatera koji imaju odgovarajuću stručnu spremu i položen ispit za radio operatera bez ograničenja. Oprema kojom raspolaže moderni GMDSS sistem sastoji se iz: VHF, MF uređaja, satelitskog INMARSAT – C prijemnika, AIS bazne stanice i radio goniometra kojim se utvrđuje pravac dolaznih poziva opasnosti, a samim tim i pozicija broda u opasnosti. Inače, služba je dvadesetčetvoročasovnog karaktera, što podrazumijeva sedam dana u nedjelji.

Iako kratak, ovaj jednodnevni izlet je u potpunosti uspio, i sa njega nosimo zaista lijepu utiske. Naučili smo da je osnovni cilj koji obavlja Obalna radio stanica sigurnost ljudi na moru. Mislim da će nam organizovanje ovakvog vida praktične nastave biti od koristi u daljem školovanju i obrazovanju, na način koji je nama učenicima dopadljiv: druženje i učenje kroz zabavu, i za promjenu - van školskih klupa.

Aleksa Korać, III-4

Ekološki aforizam

Zašto se ulične korpe za otpatke ne podignu na visinu koševa za košarku? Bila bi to provokacija kojoj niko od naše košarkaške nacije ne bi odoleo. Koševi bi bili puni, a grad čist.

PRVA NAGRADA ZA IZRADU VIDEO KLIPA

U okviru projekta: "Izgradnja održivog sistema upravljanja otpadom", koji realizuje Opština Bar, u saradnji sa partnerima iz Italije i Albanije, učenici naše škole osvojili su prvo mjesto na takmičenju barskih srednjih škola za izradu najboljeg video klipa. Nagrada koju su pritom dobili je putovanje koje je bilo organizovano od 27 – 30. maja za Maćeratu (Italija), zajedno sa profesoricama Marijom Šušter i Merimom Đukić.

U realizaciji video klipa „Mr. Recycle Bin” učestvovalo je deset učenika: Danilo Kavaja, Edvin Ramdedović, Radman Čobić, Bojana Zečević, Aleksandra Gagović, Sandra Mandić, Irma Kuč, Daria Trivić, Danijel Lerinc i Aladin Karastanović.

Već po dolasku, učenici su bili počasni gosti gradonačelnika Maćerate u parlamentu. Pored predstavnika barske srednje škole, gosti su bili i predstavnici škola i opština iz Albanije, Bušat i Kamez, čiji su đaci na lokalnim takmičenjima svojim filmovima zauzeli prvo mjesto.

Tokom boravka u Maćerati učenici su obišli

Biološki institut ITAS, kao i srednju školu u kojoj je bilo organizovano prikazivanje nagrađenih filmova i dodjeljivanje nagrada. Takođe, posjetili su i jedan od najvećih reciklažnih pogona u regionu Maćerata - COSMARI.

Utisci sa ovog putovanja su, kako navode njegovi učesnici, zaista nezaboravni. Druženje sa jednom grupom đaka iz Albanije, razgledanje grada sa turističkim vodičem i dodjeljivanje nagrada, učinili su da će ovaj boravak u Maćerati ostati kao jedno posebno i prelijepo iskustvo.

Irma Kuč, IV-5

VULKANI

Vulkan je dobio po imenu rimskog boga „Vulkana“, boga vatre i vulkana. Proučavanjem vulkana se bavi vulkanologija. Vulkan je geološki oblik (najčešće planina, ali također ima i podmorskih vulkana) gdje lava izlazi na površinu Zemljine kore. Vulkan bitno utiču na oblikovanje Zemljinog reljefa. Na Zemlji, najčešće se susreću na rubovima litosfernih ploča. Vulkan može biti aktivan ili neaktivan, zavisno o njegovim erupcijama i tektonskoj aktivnosti u njegovoj blizini.

Vulkanskoj teoriji u prilog govore još neki drugi dokazi poput hemijskih tragova iz starih stijena, koji pokazuju kako su u periodu izumiranja, temperature porasle za osam do deset stepeni. Vulkanske aktivnosti u Sibiru počele su prije nekih 252 miliona godina sa mogućom greškom do 11 hiljada godina, objasnio je Burgess. Dakle, upravo na vrijeme da uzrokuju kataklizmu.

Vulkanske erupcije – uzrok najvećeg izumiranja u istoriji

Naučnici već decenijama raspravljaju o uzroku najveće ekološke katastrofe u istoriji Zemlje, u kojem je nestalo 97% morskih i 70% kopnenih bića. Istraživanja Setha Burgessa i Samuela Bowringa, sa Massachusetts Institute of Technology (MIT), nedavno su prikazana na godišnjoj konferenciji American Geophysical Uniona. Takođe, u novom broju časopisa „Science„- a ukazuju kako su glavni uzrok velikog izumiranja na prelazu iz geološkog razdoblja perma u trijas prije 252,28 miliona godina, brojne vulkanske erupcije koje su poplavile prostor današnjeg Sibira gustom lavom. Na sibirskim prostorima trajale su manje od milion godina, a stvorile su naslage lave zapremine od oko tri miliona kubnih kilometara. U permu su nestali svi trilobiti, 96% korala, 59% školjki, 98% puževa, 97% glavonožaca amonita, itd.

Vulkan Etna

Etna, poznata i pod imenom Muncibeddhu, je aktivan vulkan u Italiji koji se nalazi na istočnoj obali Sicilije, blizu Mesine i Katanije. Etna je najviši vulkan u Euro-

pi, koji se izdiže na 3,320m nadmorske visine. Treba spomenuti da visina vulkana varira zbog erupcija. Etna je za 51 m niža nego što je bila 1865. To je također i najviša planina u Italiji; južno od Alpa i pokriva područje od 1.190 km². Tri puta je viša od Vezuva, koji se također nalazi u Italiji i spada u jedan od najaktivnijih vulkana na svijetu. Iako je u više navrata izazivala ogromne štete, Etna se ne smatra vrlo opasnim vulkanom i hiljade ljudi žive u njenoj sjenci.

Vulkan Krakatau

Krakatau je vulkan, ili bolje rečeno, malo vulkansko ostrvo između ostrva Jave i Sumatre u Indoneziji. Poznat je po snažnoj eksploziji koja se dogodila 1883. godine kada je erupcija uništila ostrvo, a na tom mjestu je danas ostrvo Rakat. Snažna tutnjava počela se širiti sa ostrva Krakatau u maju 1883. godine. Nekoliko mjeseci poslije, tutnjava je postala još glasnija. Brodovi koji su tuda prolazili, izvještavali su o eksplozijama koje su bile toliko glasne, da su mornarima pucale bubne opne.

More se uzdizalo u talasima neobičnih oblika, a kako je „cunami“ stizao do obala Jave i Sumatre, tamo je „zbriso“ kompletna naselja sa obala. Poslije deset sati, 27. avgusta 1883. Krakatau je raznijela jedna od najvećih eksplozija ikad zabilježenih. Poginulo je više od 36.000 ljudi. Erupcija sama po sebi nije bila toliko smrtonosna, već su ogromni „cunami“ talasi, koji su bili viši i od 40 metara kad se vulkan urušio, uništili čak 163 sela uz obale Jave i Sumatre.

Pripremio: Slović Nikola, I-4

MISTERIOZNA SILA ZAUSTAVILA ISTRAŽIVANJE U DUBOKOM SVEMIRU

„Svemirska sonda lansirana prije 30 godina, potpala je pod uticaj nepoznate sile, zbog koje bi moglo doći do mijenjanja ustanovljenih zakona fizike”, pišu novinske vijesti - “Telegraf”.

Istraživači tvrde da je sondu “Pionir 10”, koja je načinila prve fotografije Jupitera iz blizine, prije nego što je napustila Sunčev sistem 1983. godine, nepoznata sila povukla unazad ka Suncu.

Nema znakova da ta sila slabi, dok letjelica putuje sve dublje u svemir, a naučnici razmatraju mogućnost da je

tronomiju detaljnim fotografijama Jupitera i Saturna. U junu 1983. “Pionir 10” je prošao pored Plutona - najudaljenije planete Sunčevog sistema.

Obje sonde sada putuju brzinom od 44.000 kilometara na sat ka udaljenim zvijezdama, do kojih će dospjeti kroz nekoliko miliona godina.

Brzina obje sonde se mijenja za oko 10 kilometara na sat po vijeku, što je jedva vidljiv efekat. Naučnici su isprva sumnjali da sa sličnih raketnih motora na letjelicama curi gas, ili da se oslobađa vrelna iz njihovih nuklearnih elektrana, navodi “Telegraf”.

Obje teorije su sada isključene. Istraživački tim navodi da trenutno ništa ne objašnjava zašto je nepoznata sila konstantna - sve druge vjerovatne sile, od gravitacije do efekta solarnog zračenja, rapidno se smanjuju sa udaljenošću.

Bizarno ponašanje takođe je isključilo mogućnost da na sonde utiče gravitacija nepoznatih planeta, van Sunčevog sistema.

Navodi nekih naučnika da je u pitanju neki kvar na sondama, takođe je isključen, nakon što je otkriveno da ista sila izgleda da utiče na druge dvije sonde, “Galileo” i “Uliks”, koje su još u Sunčevom sistemu. Podaci sa ovih letjelica ukazuju da je sila iste snage kao i ona na “Pionirima”.

Dr Dankan Stil, svemirski naučnik na Univerzitetu Salford, kaže da čak i tako slaba sila može da ima ogromni efekat na kosmičkoj skali.

“Ona može da promijeni broj kometa koje dolaze ka nama milionima godina, što bi se odrazilo na život na zemlji. Takođe, postavlja se pitanje koliko toga znamo o zakonu gravitacije”, rekao je on.

Tekst pripremio: prof. Goran Petrušić

sonda otkrila novu silu prirode.

Dr Filip Laing iz kalifornijske Korporacije za vazdušni prostor, član istraživačkog tima koji prati letjelicu, kaže da su pregledali sve postupke i teorije kojih su mogli da se sjetite, i da do sada ništa nije uspjelo.

“Ali to je taj efekat stvaran, to će imati veliki odraz na kosmologiju i navigaciju svemirskih letjelica”, istakao je Laing.

Sonda “Pionir 10”, koju je lansirala američka svemirska agencija NASA 2. marta 1972. godine je zajedno sa svojim blizancem “Pionirom 11” unijela revoluciju u as-

KOSMIČKA PORUKA U BOCI

Do 1988. “Pionir 10” bio je najudaljeniji objekat koji je načinio čovjek - sada ovaj rekord drži “Vojadžer 1”. Ukoliko dođe do kontakta sa vanzemaljskim životom, na “Pioniru 10” nalazi se pozlaćena aluminijumska ploča sa nacrtanim figurama čovjeka i žene i mapom njihovog porijekla, koju NASA zove “kosmičkom porukom u boci”.

PUT KA SAZVEŽĐIMA ALDEBARAN I ORAO

“Pionir 10” ide ka zvijezdi Aldebaran u sazvežđu Bika, a godišnje pređe oko 2,6 astronomskih jedinica (AU) godišnje, što je približna udaljenost Zemlje od Sunca (149.597.871 kilometara). Sonda “Pionir 11” kreće se ka sazvežđu Orla, a trebalo bi da prođe pored zvijezde Lambde za oko četiri miliona godina.

MOJ KUĆNI LJUBIMAC – SLATKA LINA

Ni sama ne znam kako se usađuje i razvija ljubav prema životinjama. Pretpostavljam da je to nešto što se u nama počne razvijati još u djetinjstvu, valjda kao potreba da zaštitimo slabije biće.

Svako je bar jedanput u životu poželio da posjeduje kućnog ljubimca. Često su to mačke i psi, a nerijetko i druge veće, ili manje životinje.

Ipak, naš odnos prema njima mnogo je dublji nego što mislimo.

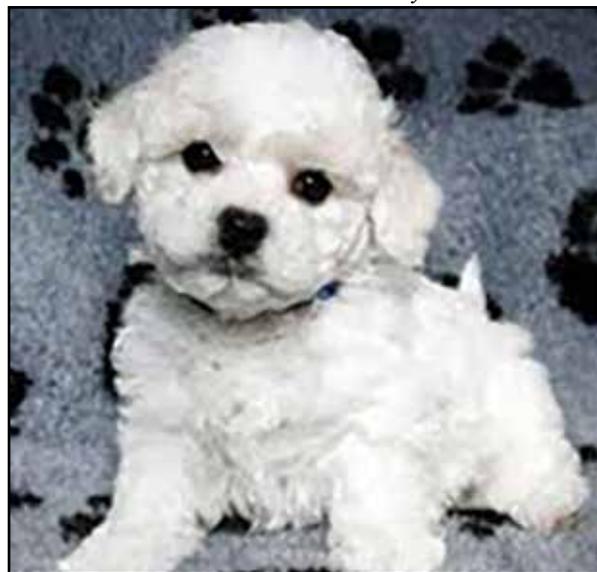
Ja gajim posebne emocije prema psima. Uvijek sam ih voljela zbog njihove odanosti. Sve dok bi bili u mojoj blizini, osjećala sam radost i ljubav prema njima, ali nažalost, kada bi ih izgubila – dugo bih patila.

U mom toplom domu sada živi pas po imenu Lina. Dobila sam je na poklon od drugarice. Kao i svaki kućni pas, odgovara mjerama mog skromnog doma. Ona je mala, zauzima malo prostora i traži mnogo ljubavi i pažnje. Veoma je graciozna, poslušna, umiljata, i oraspoloži me za tren.

Vjerujem u priču da ljubav prema određenoj životinji dosta govori o našem karakteru. Ljubav prema psima kazuje da vjerujem ljudima do nainosti. Ovo važi za sve ljubitelje pasa.

Moja ljubav prema njima je iskrena, i moram priznati da mi je teško da zamislim dan kada u mojoj porodici možda više ne bude bilo mjesta za kućnog ljubimca. Sa sigurnošću mogu tvrditi da bez prisustva nekog krznenog člana neću biti toliko vesela, zadovoljna i raspoložena. Pogledajte samo ovu slatku sličicu - moju Linu, i sve će vam biti jasno!

Marija Milićević, I-4

ŠTA O NAMA GOVORI LJUBAV PREMA ODREĐENOJ ŽIVOTINJI?

Poznato je da se karakter neke osobe može vidjeti u njegovom odnosu prema životinjama. Životinja koju volite može mnogo reći o vašoj ličnosti. Iz sljedećih primjera pročitajte šta o nama govori ljubav prema određenim vrstama:

Pas - Ako volite pse znači da ste vedri, jednostavni, da umijete da razumijete druge i da ste skloni praštanju. Mnogo držite do prijateljstva i znate da ga njegujete. Ne primjećujete sopstvene mane. Volite da vam se ljudi dive, pa često u želji za dopadanjem niste originalni. U suštini, vi ste dobar čovjek, široke duše.

Mačka - Ako volite mačke vi ste vrlo nezavisna, uzdržana i povrh svega, tajanstvena osoba. Osjećajni ste i vrlo držite do izgleda i estetike. Niste opterećeni mišljenjem drugih, jer ste prerasli one male stvari običnog svijeta. Umijete da budete pasivni i lenji, ali rijetko nespremni za ljubav.

Konj - Ako volite konje posjedujete dušu i senzibilitet umjetnika. Umijete da vladate sobom i da kanališete svoje nerve. Samoljublje i poštenje su osobine koje vas čine jačim i od sopstvene ljubavi. Sebični ste, ali pošto posjedujete osjećaj za lijepo, često ste velikodušni. Mnogo rizikujete, čak i u ljubavi. Odgovorni ste, osjećajni, sa razvijenim sistemom samokontrole.

Ptice - Ako vam se dopadaju ptice - puni ste razumijevanja za druge i vrlo otvoreni. Dobar ste psiholog i umijete da uvažavate i mišljenja onih sa kojima nemate ništa zajedničko. Strpljivi ste i uporni. Nikad ne stajete na pola puta. Volite meditiranje u samoći, što ne znači da ste nedruštveni. Ponekad ispoljite i crtu osvetoljubivosti prema onima koji su vas razočarali. Ne očekujete mnogo od ljubavi, pa zato rijetko osjećate razočaranost. Neprestano vas opterećuje pomisao da bi neko mogao ugroziti vaš mir.

Pčele - Ako volite pčele, znak je da život posmatrate mirno, da vam samoća ne pada teško, da ste vrlo emotivni, ali da umijete da budete i zlobni, ljubomorni i zavidni. Naravno, marljivi ste i radni, ali se plašite novog, pa je zato vrlo rizično da li ćete u životu postići nešto veliko. Ambicioznost vam nije jača strana, a život udvoje biće vaša oaza mira.

Pauk - Za njih se odlučuju samo oni koji obožavaju prirodu. Ako ih se previše plašite, znak je da vas je majka pretjerano štitila i pokazivala prekomjernu ljubav.

Žaba - Ljudi se žaba obično gade, a oni kojima su one simpatične prilično su rijetki i reklo bi se, nekonvencionalni tipovi. Vole uzbuđenja i avanture i vrlo često ne poštuju neke šematizovane norme življenja.

Zec, jagnje, ovca i ostale životinje koje bude nježnost - Ako ih posebno volite, onda su ljudi koje ste odabrali za prijatelje mahom tužne osobe. Uz njih ste da ih razveselite i vratite im vedrinu i osmijeh. Kad to postignete, možete i da ih napustite. Često ste preterano senzibilni, što vašoj okolini ponekad može da zasmeta.

Majmun - Ljubitelji majmuna su pravi veseljaci, skloni bezazlenoj šali i humoru. Mudri su, duhoviti, ali skromni i neambiciozni. Osvetoljubivost je, takođe, njihova karakterna crta. Slobodni su, otvoreni i nimalo stidljivi. Tigrovi, lavovi i ostale divlje životinje - Toliko su skloni riziku, da to već prerasta u neodgovornost i brzopletost. Neuredni su, nisu pohlepni ni koristoljubivi. Posjeduju gotovo magnetsku snagu kojom privlače ljude, pa ih ovi izuzetno vole i rado se druže sa njima. Velike su diplomate.

Bik - Oni kojima se dopadaju ove životinje skloni su rizicima. Vrlo im je bitno da budu u centru pažnje, da ih okolina voli i obožava, da im se divi. U ljubavi su blagi sadisti, sa istaknutom željom da budu glavni.

Ribe - Ako jedino i isključivo volite crvene ribice u akvarijumu, znači da ste veliki egoista. Mislite uvijek samo na sebe i za druge niste skloni da učinite ni najmanji napor. Sreća je što ste postigli ravnotežu - od drugih ništa i ne očekujete. Uzdate se u se i u svoje kljuse.

Zmija - Ako ih volite i ako vam se dopadaju, znači da ste zaista nekonvencionalni, skloni riziku. Prosto birate komplikovane situacije, jer vas one stimulišu na akciju. Vrlo ste emotivna i senzualna priroda.

ŽIVOTINJE IMAJU DUŠU. ONE SU DRUŽELJUBIVE, HRABRE, VOLE I TEŽE DA BUDU VOLJENE. PAMETNE SU I BLAGE, ALI I ZLOPAMTILA. PORUKA SVIM LJUDIMA JE: "VOLIMO ŽIVOTINJE, NE MALTRETIRAJMO IH, A ONE ĆE NAM UZVRATITI - LJUBAVLJU I POSLUŠNOŠĆU!"

Andrijana Drenovac i Ksenija Alavanja, I-1

LJEPOTA

Polako odrastam i shvatam da je život teška uloga koja nam je dodijeljena rođenjem. Trudimo se da kada shvatimo čovjekovu misiju na zemlji, i da budemo dostojni zamisli o njemu kao uzvišenom biću, koje je stvoreno da čini dobro.

Veliki je to teret, jer nije lako biti čovjek, a ne griješiti, i ne probati jabuku dobra i zla. Lutanjem iz svijeta mašte u svijet jave, od spoljašnje ka unutrašnjoj ljepoti, i tako redom... Ove večeri, moje misli su ispunjene mislima o ljepoti.

Čovjekov duh neprekidno teži da sazna nešto novo, tragajući za pravim vrijednostima, koje mogu ispuniti njegovu dušu. Zadržaću se na spoznaji ljepote, te čudne pojave koja ima dva lica. Jedno lice je spoljašnja ljepota, koja je vidljiva, stvarna, podložna promjenama, i raznim uticajima. Odrastanje mi upravo omogućava da svoje vidike proširim, i shvatim kako je fizička ljepota u stvari prolazna, ali ipak bitna u svakom kontaktu.

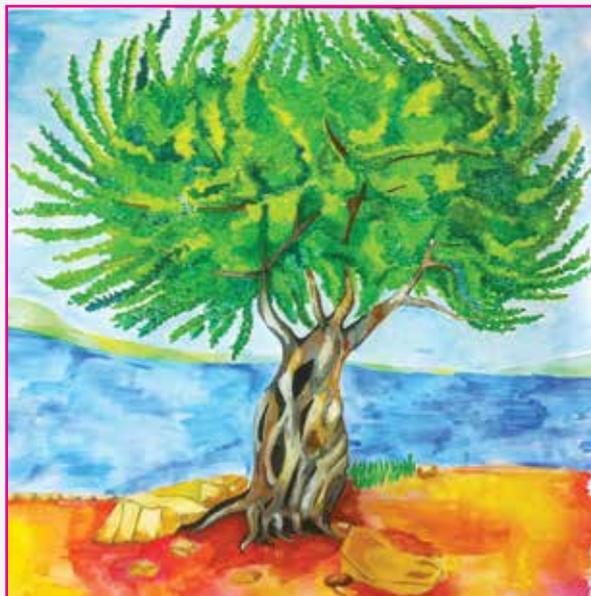
Uvijek mi je bilo interesantno kako muški rod više cijeni fizičku ljepotu, stavljajući je nekada iznad svega. Uopšte, današnjem društvu, društvu savremene tehnologije, postalo je bitnije kako neko izgleda, kakve su mu oči, usne... A duša? Pitam se, da li smo dovoljno zainteresovani za pojam kao što je duša?

Vremenom shvatam da ne misle svi kao i ja; da su mišljenja i sistem vrijednosti drugih, drugačiji od mojih. Roditelji su me uvijek učili da budem „dobar čovjek“, i da moje srce zna samo za unutrašnju ljepotu, i prave vrijednosti.

Ljepota je neiscrpni izvor ideja, pa su je veliki mislioci definisali na poseban način:

“Ljepota je moć, a osmeh njen mač”- kaže Rid.

Filozof Kant iznosi svoju misao: „Lijepo je ono što nam godi, a da pritom nemamo nikakav interes”. Upravo je Kantovo objašnjenje ljepote suština unutrašnje ljepote. Godi nam da činimo dobra djela, i da nam drugi pružaju ruku dobročinstva, a da je to bez ikakve ma-

Jelena Pavlenko, I-4

terijalne nadoknade.

Kits naglašava: „Ljepota je istina, istina ljepota - to je sve što poznamo na zemlji, i sve što trebamo poznavati”.

Fizička ljepota, kao model privlačnosti, obično je kratkog vijeka. Brzo se gubi iz svijeta postojanosti. Ono što je u duši - mnogo duže traje, u stvari, traje sve dok je čovjek živ. Ljepota duha i uma je nedodirljiva, i zato je satkana od niti istrajnosti. Iako pokušavam da putujemo svijetom da bismo je pronašli, shvatam vremenom da je to iskra koju nosimo, ili ne nosimo u sebi. Ne može se nigdje naći, ili kupiti. Ona je zapravo - u nama!

Džibrahan naglašava: „Ljepota nije u licu; Ljepota je svjetlost u srcu”. Ovom rečenicom bih završila moje dugočasno razmišljanje.

Shvatih da ipak postoji svjetlost na kraju tunela. Vjerujem da postoji svjetlost u srcu svakog čovjeka. Taj sjaj je ljepota koja olakšava životno putovanje, na kome često znaju biti ugašene svjećice. Zato je tu plamen srca, da taj put jasno rasvijetli onima koji ga traže.

Najbolje i najvrijednije stvari ne možemo riječima opisati, jer ono što je vrijedno, ostaje uvijek pomalo nedorečeno.

“Jer, čovjek samo srcem dobro vidi”.

Ivana Kočović, IV-5

NE UČIMO ZA ŠKOLU NEGO ZA SEBE

Ova pravila nisu tu da bi nas „udavila,, kako kaže pjevač grupe „Riblja čorba“. Ona su samo podsjetnik za one koji zaboravljaju na njih. Kodeks je riječ koja označava „pravilo“. Ukoliko ih poštujemo ne samo u školi, već i u životu, biće nam mnogo lakše.

Postoje pravila vezana za pisanje, ponašanje na raznim mjestima, pravila u vezi sa ishranom, oblačenjem... Ovdje ćemo govoriti o pravilima vezanim za ponašanje u školi.

Oni koji znaju neka se podsjetite, a oni koji ne znaju – neka nauče!

- Ako ste se već upisali u srednju školu, vaš zadatak je da je završite. To podrazumijeva i redovno dolaženje i praćenje nastave u kontinuitetu. Zapamtite, jedina korist zbog toga je Vaša.
- Školska imovina je nešto što je svima na korist. Lijepe, čiste prostorije, očuvane klupe neće riješiti tvoj problem tako što ćeš iskaliti svoj bijes na njima. Dakle čuvajte je, jer zaista od ovakve štete će kasnije možda da vas grize savjest. Zašto iskaljivati nezadovoljstvo nad onim što ne može da se brani?
- Preturanje po torbi. Sigurno ni tebi ne bi bilo prijatno kada bi ti to neko uradio, pa nemoj ni ti drugome!
- Ako je neko slabiji, gledaj da ga zaštitiš. Kakva je to snaga koja nad slabijim želi da se proslavi? Razmisli da li ti nekada činiš upravo to?
- Zašto za sobom ostavljamo papiriće, bacamo konzerve sokova po hodnicima? Zar ne znate da time odražavate svoje kućno vaspitanje?
- Ljubav je dio naše intime, a ako baš toliko volite svoju ljepšu polovinu, ne morate to javno iskazivati, pogotovu ne u školi!

- Poštujte sebe, a kada svi govore zahtijevajte da vas slušaju. Ali, naravno i kada drugi govori treba ga uvažiti i saslušati, iako ne mislite isto. To je minimum koji dugujete sebi i drugima.
- Ne zaboravite da riječi MOLIM, IZVINI, HVALA, IZVOLI u kombinaciji sa ljubaznim osmjehom garantuju uspjeh! Probajte i uvjericete se u čudesnu moć ovih riječi.
- Pomozi drugome jer će i tebi nekada zatrebati pomoć, bilo u lijepoj riječi, osmjehu ili dobrom djelu.
- Ako već želiš da budeš primijećen, ne čini to na pogrešan način. Originalnost je osobina koja podrazumijeva dobar ukus.
- Svađu ili nesporazum bilo koje vrste pokušaj da riješiš smireno i dostojanstveno. Ako ne možeš sam, obrati se svom profesoru ili razrednom starješini. Tako ćeš preduprijeti da dođe do nečeg krupnijeg, npr. tuče koja u ovom slučaju uključuje određene disciplinske mjere, najčešće isključenje.
- Korišćenje mobilnog telefona na časovima, igranje igrice, slanje SMS poruka i sl. je ako malo bolje razmisliš protraćeno vrijeme, jer se veliki dio gradiva usvoji praćenjem nastave i aktivnošću na času.
- Odjeća je ono što nas ponekad otkriva, iako ima cilj da nas sakrije (odjene). Kratke pantalone ili suknje nijesu primjerene za školu, a ako ih nosite budite spremni na različite reakcije svojih vršnjaka.
- Trudi se da ne kasniš, jer je to odlika, ako to često činiš - nepoštovanja tuđeg vremena. Ako na čas profesor dođe uvijek na vrijeme, potrudi se da ga ispoštuješ svojim prisustvom.
- Ne misli o tome kakav je ko, bilo da je u pitanju profesor, bilo da je učenik. Svako ima po neku manu, a ako ih često zapažaš, ili govoriš o njima - siguran je znak da ih ti imaš duplo više.
- Ne možemo biti savršeni, ali se možemo truditi da malo po malo ispravljamo ono što u nama ne valja. Ova pravila nisu teška, i, ako bi se bar malo potrudili da ih ispunimo, budite sigurni da će naša Škola biti mjesto gdje ćemo se svi dobro osjećati.

Valentina Radonjić, prof.

MLADI EKO-REPORTERI PONOVO NIŽU USPJEHE

Na poziv nevladine organizacije “Ekom - Udruženje za ekološki konsalting u Crnoj Gori”, koja već sedam godina organizuje program “Mladi eko-reporteri”, naša škola je sa zadovoljstvom uzela učešće za najbolji ekološki članak, fotografiju ili video rad. Sve ovo se organizovalo kroz redovan nastavni proces izbornih predmeta kao i vannastavne aktivnosti. Takmičenje je organizovano u cilju sticanja znanja očuvanja životne sredine, uzimanjem aktivnog učešća kroz različite vidove pristupa u rešavanju problema.

egorijama.

Najzapaženije rezultate smo postigli u kategoriji fotografija, gdje smo osvojili prvu i drugu nagradu i to sa fotografijama učenika Jovana Bubanje, koje su bile praćene zanimljivim komentarima, za koje su zaslužni njihovi mentori mr Merima Đukić, mr Smiljana Vukićević i Marija Šušter, prof.

Uključen je najbolji vid saradnje sa mladima koji na ovaj način razvijaju vještine i proširuju svoja znanja, stiču društvenu i individualnu odgovornost kao i potrebu za timskim radom. Naša škola je u saradnji sa profesorima mentorima u ovaj projekat uključila i veliki broj učenika, tako da su uzimali učešće u svim kat-

„Kanjon Međurečje“

„Nijagarini vodopadi u Crnoj Gori“

U kategoriji „Fotopriče bio-diverziteta i predjela“ osvojeno je drugo i treće mjesto i to za drugu nagradu „Kanjon Međurečje“ koju su osvojili učenici četvrtog razreda - Edvin Ivačković i Stefan Kovačević, dok treća nagrada pripada darovitoj učenici - Dariji Petrunjinoj za „Nijagarine vodopade u Crnoj Gori“. Za njihove radove takođe su zaslužni njihovi profesori mentori mr Tanja Kragulj i Valentina Radonjić, prof.

U kategoriji video radova „Za manje smeća“ su se naši učenici pokazali kao pravi filmski

režiseri i time zasluženno osvojili treću nagradu za video rad: „Reciklaža - (Jovica i luster)“, u izvođenju Eldina Škrijelja i Mumđžije Arbena.

Ovom prilikom profesori pohvaljuju i ostale učenike koji su učestvovali u programima „Mladi eko-reporteri“ i „Manje smeća“ u 2014. godini, sa željom da sljedeće godine postignu bolje rezultate i odazovu se i ubuduće u ovako velikom broju.

Pripremila: mr Smiljana Vukićević

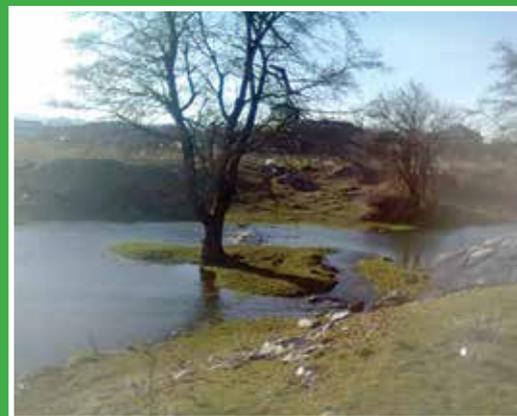
I nagrada u kategoriji fotografija predjela ili biodiverziteta - **Jovan Bujanja I-1**

„Puž“

Odustaje, jer mu čula ukazuju da su ove bobice otrovne pa će svoj spori hod usmjeriti u drugom pravcu

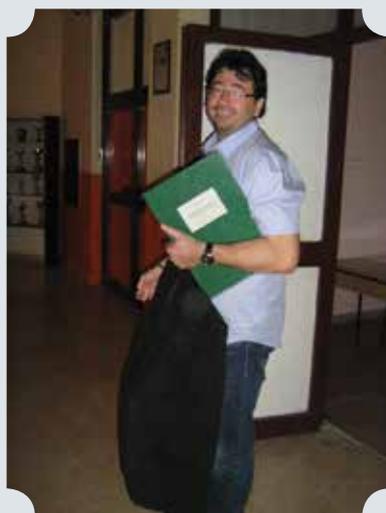
II nagrada u kategoriji fotografija predjela ili biodiverziteta - **Jovan Bujanja**

I zemlja u obliku srca mu pruža utočište, ne bi li osjetilo ljubav.

DRAŠKOVIĆ BRANKA DARKO

(16.04. 1967. – 24.03.2014.)

Drašković Branka Darko rođen je 16.04.1967. godine u Prištini. Višu Tehničku školu završio je u Zvečanu i stekao stručni naziv - Inženjer elektotehnike (1996.)

Nakon toga, završava Visoke strukovne studije u Čačku, gdje stiče naziv „Strukovni inženjer elektotehnike i računarstva“ (2011.) godine.

U radnoj biografiji stoji da je od 15.05.1992. do 31.08.2009. radio u NP PTT Priština, u JU. OŠ. Bratstvo i jedinstvo“- Đurkovci, i od 01.09.2009. do 24.03.2014. u našoj Srednjoj poljoprivrednoj školi.

U školskoj 2013/2014. bio je razredni starješina odjeljenju II-6. U Baru je živio sa svojom majkom Brankom, sve do njene smrti - marta 2013. godine.

Gdje god je radio, zapamćen je po svom vječito nasmijanom i blagom licu. Njegovo ophođenje prema učenicima i kolegama se i dan danas pominje. Niko ga nije vidio mrzovoljnog, iako je sigurno imao svojih loših dana, kao i svi mi. Toga petka, kada je posljednji put došao na nastavu, niko nije ni slutio po njegovom izgledu da će se desiti ono što nas je sve zaprepastilo i uzdrmalo - Njegova smrt.

Sada prebirmo po sjećanju šta mu je ko tada rekao. Preporučavamo događaje koje smo svi zajedno sa njim imali čast da podijelimo. Kada neko ode sa ovoga svijeta, pogotovu neko tako drag i mlad kao što je on bio, tek nakon njegovog nepovratnog odlaska, shvatimo koga smo izgubili. Ipak, njegov lik, osmijeh, i još mnogo toga lijepog, ostaće da lebdi među ovim klupama, u ovoj školi koja ga je iskreno voljela. Kroz đake, kolege, ispisane dnevnik, slike sa matura i slavlja. Nećemo dozvoliti da se njegov lik izgubi u našim sjećanjima.

Čuvaćemo te kao što se čuva nešto sveto, s poštovanjem i ljubavlju. Nemoj ni ti nas tamo zaboraviti.

Oprosti ako smo te ikada nesvjesno uvrijedili, i neka ti duša počiva u miru, naš dragi Darko.

Dragi naš Darko

Ako se danas i ovdje pitamo, kako da u svom sjećanju označimo 24. mart 2014, znamo da svi imamo isti odgovor: pamtićemo ga kao dan kada je naš kolektiv ostao bez svog uzornog člana, vrsnog profesora i omiljenog kolege. Pamtićemo taj dan kao dan kada je prestalo da kuca tvoje veliko, plemenito srce. Iznenada se otkinuo dio nas samih, sve nas je duboko zaboljelo saznanje: preminuo je naš Dare.

Dana 25. marta, ujutru ulazili smo u zbornicu i učionice bez uobičajenog jutarnjeg pozdrava, jer to i nije bilo, ni za koga od nas, dobro jutro. To je bilo jutro koje je osvanulo sa praznom stolicom u zbornici i upražnjenim mjestom za katedrom. Otišao je naš Dare na put bez povratka. Iz učionice, u kojoj je boravio do posljednjeg dana, otišao je u nezaborav. Iznenada, bez posljednjeg zbogom, napustio nas je profesor Informatike i Elektronike, odjeljen-

jski starješina II-6 odjeljenja, kolega i čovjek velikog srca, jedan od najposvećenijih iz naših redova. To znaju učenici koji su slušali njegova predavanja, to znamo mi, kolege, sa kojima je sarađivao. Otišao je iz života čovjek koji je bio omiljen u društvu. To znaju oni koji su sa njim provodili velike odmomore i pauze između časova, još bolje oni koji su se sa njim intenzivno družili.

Dragi naš Darko,

Pet godina si bio dio našeg kolektiva. Bio si omiljeni profesor, koga će pamtili generacije učenika. Kad bi samo znao, Dare naš, kako se juče u učionicama čula samo tišina. Muk, ispunjen bolom. Djeca najjače osjećaju. Dijelili su s tobom svoje đачke tuge, ti si se radovao njihovim uspjesima. Uvijek si bio tu za njih. Za razgovor, za podršku. Prenosio si im svoje stručno znanje, ali što je još važnije, vaspitavao si ih, vješto, nenametljivo: učio ih životu. Prepoznaju to učenici i znaju da cijene. Zato su danas ovdje u ovolikom broju. Došli su, jer si im pomagao da postanu ljudi. I oni to, Darko, već jesu. Došli su da isprate na posljednji put čovjeka za koga kažu: „Malo je reći da je bio naš profesor. Bio je naš prijatelj“. Zato su zaboravili na tromjesečje i ocjene.

Dolaskom izražavaju zahvalnost i tugu što će jedna pozivnica za matursko veče ostati neispisana.

Voljeni naš Dare,

Tvoja plemenitost, skromnost, poštenje i vedrina ostaće da žive u našem sjećanju. Posebno tvoja nesebičnost. Jer, najmanje si mislio na sebe. To te je i koštalo života. Da si bio posvećeniji sebi, možda danas i ne bismo bili ovdje. Ali, ne možemo ti to zamjeriti, to je osobina dobrih ljudi od iskona – da više misle o drugima - nego o sebi.

Možemo da kažemo da je privilegija svih nas što smo te poznavali, radili i družili se sa tobom. Jer, ti si istinski vjerovao u život i ljude. Vjeruj nam i danas, dragi naš Dare, kada se opraštamo od tebe, da ti se najiskrenije zahvaljujemo za zajednički provedenom vremenju, za vječitu lijepu uspomenu. Neka nam tvoje veliko, ali osjetljivo srce, oprosti suze kojima te ispraćamo. Ne možemo drugačije. Jer riječi su trošne i slabe kada je bol preveliki da bi se njima mjerio.

Opraštamo se od tebe i poručujemo ti:

Ostaćeš zauvijek svijetli primjer profesora, kolege, i prije svega velikog čovjeka kod svih učenika i zaposlenih u JU Srednjoj poljoprivrednoj školi u Baru.

Počivaj u miru.

GOVOR UČENIKA ZA PROFESORA DARKA

Dragi profesore Draško,

Niste nam samo prenosili znanje, učili ste nas životu i svojim ličnim primjerom pokazali kakvi treba da budemo ljudi.

Bili ste stasiti, bili ste ljudina, a takvi ste bili i u duši. Voljeli smo Vaš smisao za humor, vašu duhovitost zbog koje smo se uvijek radovali Vašim časovima.

Bićete uvijek dio naših lijepih srednjoškolskih uspomena. Vi ste nama bili više od profesora. Bili ste nam prijatelj.

Počivajte u miru dragi profesore.

Učenici su rekli:

-Uvijek je bio veseo, spreman za šalu, na njegovim časovima nikad nije bilo dosadno. Znao je časove da učini zanimljivijim od ostalih, i na takav način nam je i prenosio znanje.

-Nije nas gledao samo kao učenike već kao svoje drugove.

-Veliki čovjek, velikog srca.

-Divan čovjek, još bolji profesor.

-Uvijek je bio spreman da pomogne učeniku.

-Nikada tužan, uvijek nasmijan. Njegovim odlaskom ostala je velika praznina.

-Najjači profesor, takvog profesora više neće biti...

JU Srednja poljoprivredna škola - Bar
2014. godina